

వేద విజ్ఞాన ఛారిటబుల్ ట్రస్టు తృతీయ పుష్పం

సి. వి. బి.

సంపాదకీయాలు

“ జ్యోతిష కళారత్న ”

డా. సి.వి.బి. సుబ్రహ్మణ్యం

ప్రథమ ముద్రణ 2001 ప్రతులు - 2000

డా సి.వి.బి. సుబ్రహ్మణ్యం

వెల : రూ.25/-

ప్రచురణ

సత్యసాయి గ్రంథమాల మరియు

వేద విజ్ఞాన ఛారిటబుల్ ట్రస్ట్

ప్రతులకు :

సి.వి.లక్ష్మి

సాయి జ్యోతిర్వైద్య పరిశోధనా కేంద్రం

101, స్వాతికుటీర్, యూసెఫ్ గూడ

హైదరాబాద్ - 500045. ఫోన్ : 3734999

శ్రీగోపాల్ పబ్లికేషన్స్

3-3-860, ఆర్యసమాజ్ మందిర్ ఎదురు సందు,

కాచిగూడా ఎక్స్ రోడ్స్, హైదరాబాద్ - 500 027.

ముద్రణ :

శివసూర్య ప్రింటర్స్

నల్లకుంట, హైదరాబాద్ - 44. ఫోన్ : 7607380

అర్పణ

“పనికిరాని పనుల కొరకు పాడయ్యెను కాలము
దక్షిణాన యముడేమో సవరించెను గాలము”

అలా కాలం వ్యర్థం కాకుండా
ఇలాంటి ప్రయత్నాలు సదా కొనసాగాలని
నాకు ప్రేరణయైన సాయీశునికి
భక్తి సుమంగా.

ఆశీస్సు

ఈ పాత్రమునందలి పాండుపరచిన విషయములు డా॥ సి.వి.బి. వివిధ సందర్భాలు పురస్కరించుకొని రచించిన సంపాదకీయాలు. ఈ యిరువది తొమ్మిది అంశములు “వేదవిజ్ఞాన ఛారిటబుల్ ట్రస్టు” తృతీయ పుష్పంగా వెలువడ్డాయి. ఈ ట్రస్టు సృష్టి డా॥ సుబ్రహ్మణ్యం మనోవీధిలో మెరిసిన కాంతిరేఖ.

కర్మభూమియైన మన భారతావనిలో సత్-సాంప్రదాయాల క్షీణత, అనాది సంస్కృతిని కాలురాచి, మంట గలిపే భిన్న విభిన్న హేయ సంస్కృతులకు బానిసలైన నికృష్టల కార్యకలాప జనితములు. ఈ దుస్థితి నిలవదు. చరిత్ర పునరావృత్తమవుతుందన్న సత్యం స్పష్టం. ఈ రచనలు ఒక మేలు కొలుపు.

సచ్చరితులు, వేదవిదులు, నిష్కామ సుజనలు కాలక్రమేణ ఆర్ష సంస్కృతి పాటవాన్ని, జ్ఞాననిధులను వెలికితీసి, పునః జ్ఞానజ్యోతిని ప్రజ్వలించ చేయుచున్నారు. తమసోమాజ్యోతిర్గమయ. ఈ కృషి ఫలించి భారతీయత తిరుగ ప్రభావించగలదని ఆశించుదాం. ఈ దిశగా ఒనర్చిన కృషి ఫలితమే ఈ పుస్తక ఆవిర్భావం.

మన పండుగలలోని వైశిష్ట్యాన్ని, సదాచారాలలోని జ్ఞాన సముపార్జన విధివిధానాలను, యువతను, స్త్రీ శక్తిని తీర్చిదిద్దగల మార్గాలను, ప్రోత్సాహపద్ధతులను సునిశితంగా విమర్శన చేసి, సులభ సుమధుర శైలిలో, నిర్దేశిత సూత్రాలను డా॥ సి.వి.బి. అందిచ్చారు.

“సద్యోముక్తి” వ్యాసంలో డా॥ సి.వి.బి. ఆనందానుభూతిపై పలికిన పల్కులు, స్వానుభవ వృక్షములే. ఆ లలితామాత అనుగ్రహమే. “ఏ కోరికా కోరని మానసిక స్థితిని పొందడం పెద్దవరం అని భావించే స్థితికి చేరుకోవడం నిజమైన పరిణితి” గా పేర్కొంటారు డా॥ సి.వి.బి. “సహజస్థితి మీ ఆనందం” అని ఉపనిషత్ వాక్యాన్ని గుర్తింపచేస్తారు. ఈ రచనలలో ఆణిముత్యమనవచ్చు “ఆనందో హైవ విజానీయాత్”.

ఒక ఉత్తమ ఉపాధ్యాయుడుగా “శిష్యరక్షణ” కోసం పడిన ఆవేదన గణనీయం. వేదోక్త విద్యాప్రచారానికి దోహదంగా వుండే సలహాలను ఒకచోట చేర్చి, నేర్పుగా పొందుపరిచారు. “ఓటు నుండి యుద్ధం” వరకు విధి నిర్వహణ, బాధ్యతలను గుర్తు చేస్తారు.

చివరిగా మానవ జీవిత పరమార్థాన్ని ఆనందానుభూతి అన్వేషణగా పేర్కొంటూ, యిలా అభిప్రాయపడ్డారు - “భోగేచ్ఛతో ఆరంభమైన ఆధ్యాత్మిక చింతన మోక్షేచ్ఛగా ఆకృతి దాల్చడమే”. శ్రీ విద్యాపాసకుడుగా, జ్యోతిషాచార్యుడుగా తమ విద్యల ప్రాశస్త్యాన్ని, అవసరాన్ని సహేతుకంగా వీవరించారు. తమ సందేశాన్ని, “ఆధునిక విద్యలతోపాటు మన విద్యలు కూడా నేర్చుకుంటూ వానిలోని నిజాలను బయటికి తెస్తూ, వాటిని నిరూపిస్తూ ప్రయోజనాలను పొందాలి” అని అందించారు. అంటే ఆధునిక విజ్ఞాన పరిశోధనలలోని సత్యాలకు, అనాది ప్రోక్త అపౌరుషేయ వేద వాఙ్మయముతో సమన్వయము సాధించే ప్రక్రియ అనివార్యమని అభిప్రాయపడ్డారు. సమంజసం. సమర్థనీయం. కొన్ని విజ్ఞానమనే ముసుగులో పలుకుబడి కలిగిన వ్యక్తుల ఏకపక్ష నిర్ణయములు, పిడిపాదనలు, అభివృద్ధి నిరోధకములేగాని, సత్యాన్వేషణకు సహకరించవని, బల్లగుద్ది చెప్పడం హర్షణీయం. అభినందనీయం.

బ్రహ్మవారి ద్వారా యిటువంటి విద్యాబోధన, నైతిక రచనలు కోకోల్లలుగా వెలువడాలని ఆశిస్తూ, నేటి మానవాళిని చైతన్యవంతులుగా తీర్చిదిద్దగలవని విశ్వసిస్తూ, కలకాలం యీ సంస్థ సుస్థిరంగా వుండాలని “అమ్మ”ను ప్రార్థిస్తూ, చిరంజీవి సుబ్రహ్మణ్యాన్ని ఆశీర్వదిస్తూ, ఈ ముందుమాట ముగిస్తా.

శ్రేయోభిలాషి,

అధ్యక్షులు, ఆచార్య గోపాలకృష్ణమూర్తి
 వేదమాత శ్రీ గాయత్రీ సంస్థాన్, గణితాచార్యులు (రిటైర్డు)
 విశాఖపట్టణం-530013. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం సా.కళాశాల

కృతజ్ఞత

గ్రంథ ముద్రణకు తరచూ చేయూత నందిస్తున్న

మిత్రులు

గౌ॥ శ్రీ కృపానంద్ గార్హి

కృతజ్ఞతలతో

డా॥ సి.వి.బి. సుబ్రహ్మణ్యం

విషయసూచిక

పుట సంఖ్య

1. ఆనందసాధన	1-4
2. ఆనందసిద్ధి	5-8
3. ఆనందం = జ్ఞానం = జ్యోతి = విద్య	9-12
4. ఆనందమార్గం	13-15
5. ఆనందానుభూతి	16-18
6. సద్యోముక్తి	19-20
7. కోరిక తీరాలంటే?	21-24
8. ధర్మం	25-26
9. భారతీయం	27-28
10. వివాహం - ఉత్తమ భావిపౌరుల కోసం	29-33
11. ఆనందప్రదం సంస్కృతవర్ణం	34-36
12. తేదీలకన్నా తిథులే మిన్న ఎంపిక	37-39
13. యుద్ధం	40-41
14. గ్రహణం - కర్తవ్యాలు	42-44
15. ప్రజ్ఞాపరాధం	45-46
16. కృషి - అనుభూతి	47-49
17. మోక్షేక హేతువిద్యాతు శ్రీవిద్వేవన సంశయః	50-52
18. విద్య	53-54

19. మనసు - ఆరోగ్యం	55
20. సరస్వతీమూర్తి స్త్రీ కావాలి	56-57
21. విద్యార్జన	58-59
22. తానెంతో జగమంత	60-61
23. ఆచార్యుడు	62-63
24. ఉగాది	64-67
25. దీపావళి	68-72
26. శ్రీరాముని జననం - వాదోపవాదాలు	73-74
27. ఎంపిక	75-77
28. గౌరవం - గర్వం = ఆనందం	78-80
29. మన విద్యలు	81-83

1. ఆనందసాధన

ప్రతిజీవికి ఆనందం కావాలి. ఆనందం దేనిలో ఉంది? ఇష్టమైన వస్తువును ఇష్టమైన వ్యక్తి ద్వారా పొందితే ఆనందం అని భావిస్తాం. కాని ఇష్టమైన వస్తువును ఇష్టమైన వ్యక్తి కోవంగా ఉన్నప్పుడో, బాధలో ఉన్నప్పుడో అందోస్తే, అది కోవతాపాలనే పెంపొందిస్తుందిగాని ఆనందాన్నివ్వడం లేదు. ఆనందంగా ఉన్న సమయంలో ఇష్టంలేని వ్యక్తి ఇష్టంలేని వస్తువును అందించినా కొంత సద్దుకోవడం కనిపిస్తుంది. దీనినిబట్టి ఆనందం, దుఃఖం మనోనిష్టాలే తప్ప వస్తునిష్టాలు కావు అని స్పష్టమౌతోంది.

స్మరణ :- ఆపదలో ఉన్న వ్యక్తి ఆత్మీయుడు, ఆపద నుండి ఉద్ధరించేవాడు గుర్తు వచ్చినంత మాత్రాన ఆ వ్యక్తి తనను ఉద్ధరిస్తాడనే ఆలోచనతో సమస్యాత్మక స్థితి నుండి బయటపడతాడు. ఆ స్థితి నుండి బయటకు వచ్చిన తరువాత సమస్య పరిష్కారశక్తిని తానే పొందుతాడు.

ఉత్సాహంగా వున్న సందర్భంలో ఒక శత్రువు గుర్తుకు వచ్చినంత మాత్రాన మానసికానందాన్ని కోల్పోతాడు, నిరుత్సాహాన్ని పొందుతాడు. పై రెండు అంశాలలోను ఆయా వ్యక్తుల లక్షణాలు సంక్రమించడాన్ని గూడా గుర్తించవచ్చు. ఈ విశ్లేషణ ద్వారా అభిలాంషకోటి బ్రహ్మాండ నాయకుడైన భగవానుని సృరించినపుడు ఆయన శక్తిలో 0.000001% మనకు సంక్రమించినా సమస్య పరిష్కరించబడడం ఆశ్చర్యం కాదు. అతని అధిపత్యంలోని బ్రహ్మాండాలలో ఒక బ్రహ్మాండంలో అతి చిన్నది సౌర కుటుంబం. దానిలో భూమి మరీ చిన్నది. భూమిస్థాయిలో ఆలోచించినపుడు ఒక వ్యక్తి ఎంత చిన్నవాడో అందరెరిగినదే.

వ్యక్తి జీవితంలో సమస్య పాత్ర చాలా చిన్నది. ఆ సమస్యను దైవశక్తితో జయించడం పెద్ద విశేషమేమీ కాదు.

ఈ స్మరణ విధానంలో మరో కోణం కూడా వుంది. ఒక వ్యక్తిలో గుణదోషాలు రెండూ వుండడం సహజం. గుణాన్ని స్మరించినపుడు ఆనందం కలుగుతుంది. దోషాన్ని స్మరించినపుడు బాధ, కోపం కలుగుతాయి. ఈ ఆనందం కలగడంలోగాని, బాధ కలగడంలోగాని ఆ వ్యక్తి యొక్క ప్రత్యక్ష ప్రమేయం ఏమీ లేదు. దీనిని బట్టి ఎదుటి వ్యక్తిలోని గుణాన్ని గుర్తింపడం ద్వారా అతని స్మరణ మనకు ఆనందాన్ని కలిగిస్తుందని, అతనిలోని దోషాలను గుర్తించినపుడు అతని స్మరణ మనకు దుఃఖాన్ని కలిగిస్తుందని అర్థం అవుతోంది. ఈ కోణంలో మన ఆనందానికి, దుఃఖానికి మనమే కారణమని, మన ఆనందం కోసం మనం మన పరిచితులలోని గుణాలనే గుర్తించే పద్ధతిని అలవరచుకోవాలని అర్థం అవుతుంది. వ్యక్తి ఇతరులకు కష్టాన్ని కలిగించని ప్రవర్తన కలిగి ఉండడాన్ని ధర్మంగా గుర్తించవచ్చు.

డబ్బుకు ఇబ్బందిగా వుందనే భావన వ్యక్తిని నిరంతం బాధకు గురిచేస్తుంది. వ్యయాలను, అవసరాలను పెంచుకుంటూన్న కొలదీ ఆర్థికంగా ఇబ్బంది అనే భావన పెరుగుతూవుంటుంది. వాస్తవంగా ఆలోచిస్తే ఆత్మపరిశీలన చేసుకుంటే మనం కొన్న వస్తువులన్నీ మనకు నిజంగా అవసరమైనవేనా? అని ఆలోచించుకుంటే, 90% వస్తువులు ఉపయోగం ఆశించినంతగా లేదని గుర్తించగలుగుతాం. కాని పైకి దాన్ని అంగీకరించే సాహసం చేయలేం.

అవసరాలను పెంచుకొన్న కొలదీ ఇబ్బంది భావన పెరగడం, అక్రమార్జనకు పాటుపడడం, ఆనందానికి దూరం కావడం సహజంగా జరిగే పరిణామాలు. ఆ మార్గంలో సంపాదించిన సంపద పెరుగుతున్న కొలదీ అశాంతిని పెంచుతుందని రామాయణంలో రాముడు లక్ష్మణునితో అంటాడు.

కామం :- కామం అంటే కోరిక. పురుషార్థాలైన ధర్మార్థ కామమోక్షాలను, అరిష్టద్వర్గాలైన కామ క్రోధ లోభ మోహ మద మాత్సర్యాలలోను కూడా ఈ కామమనే పదం కనిపిస్తోంది. నా కోసం కోరిన కోరిక నాకు శత్రువు అవుతుంది. ఎదుటి వని కోసం కోరిన కోరిక నాకు మిత్రమవుతుంది.

ఉదాహరణకు : మీకు ముఖ్యమంత్రిగారితో పరిచయం ఉంది అనుకుందాం. మీరు మీ పనులు చేయించుకోవడానికి ఎన్ని పర్యాయాలు వారిని కలవగలరు? ఒకటి, రెండు, పర్యాయాలు మీ కోరికను వెల్లడించాక, మూడవసారి అడగడానికి మనసు ఒప్పుదు. ఒకవేళ అడిగినా వైరుధ్యం ఏర్పడుతుంది. ఇంకా చిన్న ఉదాహరణ. నీకు టీ తాగాలనిపించింది. అడిగాను. ఇచ్చారు. పది నిమిషాల తరువాత మళ్ళీ అవసరమైంది. చెయ్యి ఊరుకోలేదు. 5 నిమిషాలు ఆగండి అన్నారు. తరువాత ఇచ్చారు. తాగాను. మరో పది నిమిషాలుండి మరోసారి టీ తాగాలనిపించింది. అడిగాను. అన్నిసార్లు తాగకండి, ఆరోగ్యానికి మంచిది కాదన్నారు. ఈ మాట విన్నాక నాకు ఎప్పుడు టీ అవసరమైనా ఈమాట ముల్లలా గుచ్చుకుంటుంది. అదే ఒక మిత్రుడు వచ్చాడు. టీ ఇమ్మన్నాను. ఇచ్చారు. మరో పది నిమిషాల్లో మరో మిత్రుడు వచ్చాడు. మళ్ళీ అడిగాను, ఇచ్చారు. మరో పది నిమిషాల్లో మరో మిత్రుడు వచ్చాడు. మళ్ళీ అడిగాను. మళ్ళీ ఇచ్చారు. ఈ ముగ్గురిళ్ళకు నేను ఎప్పుడు వెళ్ళినా టీ తీసుకుంటాను. అంటే నా కోసం నేను కోరిన కోరిక నాకు శత్రుత్వాన్ని, ఇతరుల కొరకు కోరిన కోరిక నాకు మైత్రిని పెంచుతోంది. కాగా, ననుభవ కుటుంబీకులైన పురోహితులు ఇతరుల కోసం కోరికలు కోరుతారు. ఆ కామం, ధర్మార్థ కామమోక్షాలలోనిది. స్వప్రయోజనం కోసం కోరే కోరిక అరిష్టద్వర్గాలలోని కామంగా రూపొందుతుంది.

మోక్షం :- ఆనందరూపం సహజసిద్ధం. బాహ్య జగత్తులో ఎదుటి వ్యక్తిని మీరు చూస్తారు. ఎదుటి వ్యక్తి మిమ్మల్ని చూస్తాడు. అదే కలలో మీ శరీరాన్ని, ఎదుటి వ్యక్తి శరీరాన్ని కూడా మీరే చూస్తారు. ఎక్కడి నుండి చూస్తారు? ఏ కన్నుతో చూస్తారు? అనే ప్రశ్నలకు సమాధానం లేదు. ఎందువలన?

కలలో కనిపించే ఆకాశమంతా మీరే నిండి ఉంటారు. ఆ నేను అనే పదార్థం యొక్క ఉనికిని గుర్తించాలి. అదే సాక్షీభూతస్థితి. జరిగేదాన్ని గమనిస్తూ సాక్షీభూతస్థితిలో ఉండడం వలన సుఖదుఃఖాలు రెండూ ఆనందాత్మకాలౌతాయి. కలలో చేయి తెగిపడింది. మెలుకువ వచ్చింది. ఆహా! ఇది కలా! నిజంకాదు కదా! అని ఆనందిస్తాం. కలలో కోటి రూపాయలు కలిసి వచ్చింది. అరే, మంచి కల వచ్చిందే అని ఆనందిస్తాం. కలలోని సుఖదుఃఖాలు రెండూ ఆనందాత్మకాలుగా రూపొందడానికి కారణం సాక్షీభూత స్థితి. ఆ స్థితిలో జాగ్రదావస్థలో అభ్యాసం చేస్తే నిరంతరం ఆనందంగా ఉండవచ్చు. అదే జీవన్ముక్తి.

ఈ విధమైన ధర్మార్థ కామాలు మోక్షమనే ఆనందానికి కారణమౌతాయి.

ఆనంద కారణాలను గుర్తించి ఆ వైపు పయనిస్తే ఆనందం సిద్ధిస్తుందని, మరోవైపు పయనిస్తే ఆనందం సిద్ధించదని గుర్తించి పయనించడం మంచిది.

卐 卐 卐

2. ఆనందసిద్ధి

(జీవిత లక్ష్యం - జీవన లక్ష్యం)

డబ్బు, రాజ్యం, అధికారం గల రాజరాజనరేంద్రుని పేరు, అవి లేని నన్నయ వలననే మనకు తెలుస్తోంది. ఆ కాలంలో రాజరాజును ఓడించిన వారు అతని కంటే గొప్పవారు ఎందరో పున్నారుగాని, వారి వద్ద నన్నయలాంటి కవి లేనందువలన వారు ప్రసిద్ధి పొందలేకపోయారు.

“ఎ” వ్యక్తి తన వ్యక్తిత్వాన్ని, సద్గుణాలను పెంపొందించుకొని, తన ప్రవర్తన ద్వారా సమాజంలో గౌరవాన్ని సాధించినప్పుడు, “బి” వ్యక్తి అతనితో పరిచయం కలిగి వుండడమే తన గొప్పగా ప్రచారం చేసుకుంటాడు. “బి” వ్యక్తి “ఎ” వ్యక్తి యొక్క గొప్పతనాన్ని ఎక్కువగా ప్రచారం చేసే అవకాశం వుంది. ఆ ప్రచారం చేయడం తన ప్రయోజనం నిమిత్తమే అయినా “ఎ” వ్యక్తి యొక్క గొప్పదనాన్ని పరోక్షంగా పెంచుతాడు.

ఆర్థిక, అధికారిక ప్రయోజనాల కోసం కృషి చేసే వ్యక్తి ఎదిగిన కొలదీ తన పనులన్నీ తాను చేసుకోలేడు. అందువలన కొంద రాత్మీయులను, ఉద్యోగులను, సలహాదారులను పెంచుకొంటాడు. వారు తమ తమ ప్రయోజనాల నిమిత్తమే వారి వద్ద చేరినవారు కాని నిస్వార్థ ప్రేమతో కాదు. ఆ కారణం చేత అతని వద్ద నున్న ధన, అధికారాదులను తమ స్వంత ప్రయోజనాల నిమిత్తం వినియోగించుకొనే ప్రయత్నం చేస్తారు. ఆ ప్రయత్నంలో అక్రమ మార్గానైనా అనుసరించి (సక్రమంగా సాధించలేక) ఆ ప్రయోజనాలు సాధించుకుంటాడు. ఈ క్రమంలో ఈతని సంపదను ఆశించే వారే అతని చుట్టూ వ్యాపించి అతని పతనానికి కారకులౌతుంటారు.

దీనిని బట్టి తొకికాభివృద్ధికి శత్రువులు పెరుగుతారనీ, ఆధ్యాత్మిక లేక వ్యక్తిత్వవృద్ధి కోసం ప్రయత్నించే వారికి పోషణనిచ్చేవారు పెరుగుతారని అర్థం చేసుకోవచ్చు.

ప్రతి వ్యక్తి తన లక్ష్యాలను ఏర్పరచుకునే సందర్భంలో లక్ష్యం యొక్క స్వరూపాన్ని పరిశీలించుకోవలసిన అవసరం వుంది. తొకిక లక్ష్యాల కోకొల్లలు. అవి వర్గీకరిస్తే స్వప్రయోజనాన్ని కల్పించేవి, స్వప్రయోజనం కలివిగా భ్రమింపజేసేవి. తన ప్రయోజనం ఏమీ లేకున్నా ఇతరులకు నష్టాన్ని కలిగించేవి. ఇతరులకు నష్టాన్ని కలిగించే లక్ష్యాలు తనకు గూడా పతనాన్నిచ్చేవి కావడం వలన వాటి విషయాన్ని చర్చించడం అనవసరం. తనకు ప్రయోజనాన్నిచ్చేవి కూడా చాలా తక్కువ స్థాయిలో వుంటాయి. ఎక్కువ శాతం ప్రయోజనాన్నిస్తాయని భ్రమింపజేసేవిగా ఉంటాయి. ఉదా:- మనం వేరు వేరు సమయాల్లో కొన్న వస్తువులు ఇంటిలోగల వస్తువులు అన్నిటిని ఒక జాబితా తయారు చేద్దాం. వాటిలో నిజంగా మనం వెచ్చించిన మూల్యానికి తగిన ప్రయోజనాన్ని పొందగలుగుతున్నామా అని ఆత్మపరిశీలన చేసుకుంటే, సుమారు 80% వస్తువులు వ్యర్థమైనవని తేలుతుంది. కాని వాటిని వ్యర్థంగా కొన్నామని అంగీకరించడానికి మనసొప్పురు.

ఈ స్థితిలో జీవిత గమనంలో అవాంతర లక్ష్యాలన్నీ సుఖాన్ని సాధించగలిగామన్న తృప్తిని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఏర్పడే అవుతుంటాయి. వాటినన్నింటిని జీవనలక్ష్యాలుగా పేర్కొనవచ్చు.

అతి సామాన్యంగా జీవన లక్ష్యాల విషయంలో వ్యక్తి క్రియ నుండి నిష్క్రియకు పయనిస్తూంటాడు. ఒక పని ఆరంభించాం, ఆపని ప్రవేశించాక కొన్ని కొన్ని మార్పులు చోటు చేసుకుంటాయి. ఆ మార్పులు, ఊహలు ప్రధానంగా కలవోతుంటాయి.

ఆశ నీటిపై బంతిలా వుంటుంది. నీటి స్థాయి పెరిగిన కొలదీ ఆశస్థాయి పెరుగుతూనే వుంటుంది. కార్యక్రమస్థాయి పెరిగిన కొలదీ నిర్వాహకులు పెరుగక తప్పదు. ఆ చేసే వారికి తన ఆలోచన కూడా వుండడం వలన పని తాను కోరుకున్న రీతిలో నెరవేరదు. లక్ష్యం దెబ్బతింటుంది. ఇలా పలుమార్లు జరిగిన తరువాత నిష్ప్రియస్థితికి చేరుకుంటాడు.

ప్రతి కార్యం అనుకొనిన రీతిలో కొనసాగి సంపూర్ణత సాధించడానికి పుణ్యబలమే మూలకారణమని గుర్తించిన యోగి తపస్సు, సంకల్పం అనే వానికి ప్రాధాన్యమిచ్చి తౌకిక క్రియ విషయంలో నిష్ప్రియుడౌతాడు. తన ప్రమేయం లేకుండానే లక్ష్యాలు నెరవేరిన వాడౌతాడు.

కాబట్టి, ప్రతివ్యక్తి పుణ్యబలాన్ని పెంచుకునే ప్రయత్నం చేసినపుడు జీవన లక్ష్యాలు ఆనందాత్మకాలుగా రూపొందుతాయి.

జీవిత లక్ష్యం మోక్షం మాత్రమే. మనం ఒక గమ్యాన్ని నిర్దేశించుకొని ప్రయాణం ప్రారంభిస్తాం. ప్రయాణం సౌకర్యవంతం కావాలని అనుకొని, అసౌకర్యాలను గూర్చి కోరిన కోరికలే అవాంతర లక్ష్యాలు. గమ్యం చేరడమే ప్రయాణ లక్ష్యం. ప్రయాణంలో సౌకర్యాలన్నా, లేకున్నా ప్రయాణం ఆపం. సౌకర్యాలన్నీ సక్రమంగా వున్నాయి కదా అని ప్రయాణాన్ని గమ్యం దాటిన తరువాత కూడా కొనసాగించం. అలాగే జీవిత లక్ష్యం మోక్షమని గుర్తించినపుడు అవాంతర లక్ష్యాలు అతి ప్రాధాన్యాన్ని పొందవు అని గుర్తించవచ్చు.

మానవుని జీవితానికి మోక్షం పొందడమే లక్ష్యమని గుర్తించిన తరువాత ఆ లక్ష్యానికి ఆటంకాలైన చర్యలను విడనాడడం జరుగుతుంది.

ఆ చర్యలేమిటి అని ప్రశ్నిస్తే, వ్యాసులవారు ఇలా అంటారు :

శ్లో. కార్దేన ప్రవక్ష్యామి యుదుక్షం గ్రంథ కోటిభిః
పరోపకారః పుణ్యాయ పాపాయ పరపీడనం

అర్థ శ్లోకంలో కోటి గ్రంథాల సారాంశాన్ని చెపుతున్నాను. ఇతరులకు ఉపకరించడం పుణ్యం. ఇతరులను వీడించడం పాపం.

రాముని లక్షణాల్లో ముఖ్య లక్షణం :

సర్వభూత హితేరతత్వం - సర్వులలో భగవానుని దర్శిస్తే ఆ స్థితి సాధ్యపడుతుంది. మోక్షం సిద్ధిస్తుంది. శత్రువులు, మిత్రులు, బంధువులు, ఆప్తులు మన జీవనయానంలో తారసపడతారు. అందరిలో సమానంగా ఉండే చైతన్యాన్ని భగవద్రూపంగా భావించాలి. వాస్తవానికి మనం ప్రేమించేది చైతన్యాన్ని మాత్రమే. ఒక మాహాత్ముడు, ఒక దొంగ పున్నప్పుడు మాహాత్ముని గౌరవిస్తాం. ఒక దొంగ మన ఇంట్లో (వాన వచ్చే టైములో) ఆశ్రయం కోరితే అతనికి దొంగతనం చేసే అవకాశం లేని విధంగా గదిని తయారుచేసి అతనికి ఆశ్రయం కల్పిస్తాంకాని, ఒక శవాన్ని మీ యింట కాసేపు వుంచుతామంటే అంగీకరించలేము. కారణం చైతన్యంగల దొంగ చైతన్యంలేని శవం కంటే అభిమాన పాత్రమైనాడు. దీనిని బట్టి మనం నిజంగా ప్రేమించేది చైతన్యాన్నే. ఆ విషయం స్పష్టంగా గుర్తించి చైతన్యాన్ని ప్రేమించడం అలవాటు చేసుకుంటే బంధువులు, శత్రువులు, మిత్రులు అనే భేదభావనకు అవకాశం వుండదు.

సకల భూతాలలో వుండే చైతన్యాన్ని ప్రేమించేవాడు మోక్షాన్ని సాధించగలుగుతాడు.

卐 卐 卐

3. ఆనందం = జ్ఞానం = జ్యోతి = విద్య

కిం జ్యోతిస్తవ భానుమీన హనిమే రాత్రాప్ర దీపాదికం
స్వాదేవం రవిదీప దర్శన విధౌ కిం జ్యోతిరాఖ్యాహిమే
చక్రుస్తస్యనిమీలనాది సమయేధీః ధియోదర్శనే
కిం తత్రాహమత్ భవాన్ పరమకం జ్యోతిః తదస్మి ప్రభో.

శంకరులవారు మార్గంలో ప్రయాణిస్తున్నారు ఒక
కుష్టువ్యాధిగ్రస్తుడు గ్రామముచే వెలివేయబడి, లౌకిక సుఖాలకు దూరమై,
లౌకిక కారణాల వలన ఏకాకిత్వాన్ని పొంది, ఆనందమంటే ఎరుగక
ప్రయాణిస్తున్న శంకరుల వారిని చూచి, - స్వామీ, మీరేదో ఆనందం
ప్రసాదిస్తారట, నాకు కూడా ఆనందాన్ని ప్రసాదించండి - అని కోరుతాడు.

శంకరులవారు - నాయనా ! ఆనందం ఇచ్చేది, పుచ్చుకొనేది
కాదు. సిద్ధమైనది. గుర్తించేది అంటూనే వానినే తిరిగి ప్రశ్నిస్తున్నారు.

ప్ర. కిం జ్యోతిస్తవ = నీకు కాంతి ఏమిటి?

ఆయన

సమాధానం : భానుమీన హనిమే = నాకు సూర్యుడే వగలు కాంతి.

రాత్రా ప్రదీపాదికం స్వాత్ = రాత్రివేళ దీపాలు

మొదలైనవి.

ప్ర. ఏవం రవిదీపదర్శన విధౌకిం జ్యోతి ఆఖ్యాహి = ఇలా సూర్యుడు
దీపాలు మొదలగునవి చూడడానికి నీకు గల కాంతి (విషయాన్ని
తెలిపే జ్ఞానం) ఏమిటి ?

స. చక్షుః = కన్నులే ఆ కాంతి.

ప్ర. తస్య నిమీలనాది సమయే? (కిం జ్యోతిః) = కనులు మూసిన
వేళ కాంతి ఏమిటి? (కనులు మూసుకున్న సమయం విషయ
ప్రత్యక్షం చేసేది ఏమిటి?)

జ. నా మనసే.

ప్ర. ధియో దర్శనే (కిం జ్యోతిః) = బుద్ధిలోని విషయాన్ని దర్శించే
జ్యోతి ఏమిటి ?

స. కిం తత్రాహం = అక్కడెముంది? నేనే.

శంకరులవారు చివరగా చెప్తున్నారు.

అత్ భవాన్ పరమకం జ్యోతిః = అందువలన నీవే శ్రేష్ఠమైన
జ్యోతివి. చివరకు ఆత్మానుభూతిని పొంది,
తదస్మి ప్రభో ! = అది నేనే స్వామీ అన్నాడు.

అతడడిగినది ఆనందం. స్వామి మొదట ప్రశ్నించింది జ్యోతి
ఏమిటి? అని. తరువాత వరుసగా కాంతి, ఇంద్రియ జ్ఞానం, మనస్సు,
ఆత్మ అనేవి జ్యోతి అనే పదంతోనే పిలువబడినట్లైంది.

కాంతిని సూర్యకాంతిగా భావిస్తే సూర్యకాంతి పత్రహరితం ద్వారా
కిరణజన్య సంయోగ క్రియను పొంది వృక్షంగా రూపొందుతోంది. దాని
సారమే పుష్పంగా, ఫలంగా, ఆహారంగా, శరీరంగా, మనసుగా
రూపొందుతోంది. కాంతి యొక్క మరో సూక్ష్మరూపాలే పదార్థంగా, శక్తిగా,
శబ్దంగా రూపొందుతున్నాయి.

మొత్తం మీద కాంతి, పదార్థం, జ్ఞానం, ఆనందం, శబ్దం, మనసు
అనేవి జ్యోతికి సమానార్థకాలే అనక తప్పదు. భిన్నత్వంలో ఏకత్వం అనే
సూత్రం దృష్ట్యా పరిశీలిస్తే అద్వైతం సిద్ధిస్తుంది.

సాక్షీభూతస్థితిలో వ్యక్తి ప్రపంచస్వరూపాన్ని గుర్తించడం సుఖదుఃఖాలకు లోను కాకుండా వుండడం, తన కోసం కోరికలు కోరకుండా సమాజంలోని వ్యక్తుల కోసం మాత్రమే కోరడం, సర్వజనహితాన్ని కోరడం మొదలైన చర్యల ద్వారా ఆనందం సాధిస్తూ ఆనందమయ జీవితాన్ని గడుపుతూ, ఆరోగ్యంగా ఆనందరూపమైన మోక్షం కోసం జీవించడం శ్రేయస్కరమైన మార్గం.

అన్నిటికన్న పెద్దది బ్రహ్మ. వాస్తవస్థితిని అర్థం చేసుకోవడం కోసం లేనిది వున్నది (సత్ - అసత్) అనే తేడాలను గుర్తించడం జీవిత పరమార్థం. లౌకిక జీవనంలో నిజంగా అవసరమైనవి గుర్తించకపోతే, కాలం వ్యర్థంగా గడుస్తుంది. కాలం కూడా బ్రహ్మస్వరూపమనే విధానం వలన కాలాన్ని సద్వినియోగం చేయడం ముఖ్యమైనది. భగవద్గీత విన్న అర్జునుడు యుద్ధం చేశాడు. యోగ వాశిష్టం విన్న రాముడు వివాహం చేసుకున్నాడు. కాబట్టి ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం లౌకిక విషయాలకు అవరోధం కాదు. యోగః కర్మసు కౌశలం - అనే మాటను గుర్తిస్తే లౌకిక విజయాలకు కూడా మూలం ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞానమనక తప్పదు.

మేధావులలో ఉత్తముని బృహస్పతిగా పరిగణించడం చూస్తున్నాం. బృహస్పతి పదం గూడా బ్రహ్మవాచకంగా కనిపిస్తుంది. మేధావి బ్రహ్మజ్ఞాని కావాలి. దురదృష్టవశాత్తు నైతిక విలువలకు దూరంగా మన విజ్ఞానబోధ జరుగుతోంది. వాస్తవానికి విజ్ఞానం, నైతికత సమాంతరంగా విద్యార్థులలో వికసించాల్సిన అవసరం ఎంతైనా వుంది. సామాన్యుడు చేసే నేరాల కంటే మేధావి చేసే నేరాలు చాలా నష్టాన్ని కలిగిస్తాయి. కాబట్టి విజ్ఞాని తప్పనిసరిగా నీతిబద్ధుడు కావాలి. అది కావాలంటే మన విద్యావిధానంలో నైతికతకు తగిన ప్రాధాన్యం వుండాలి. నేటి కాలంలో వ్యాపారం = మోసం, రాజకీయం = మోసం, తెలివైనవాడు = మోసగాడు. అలా ఏ ఔన్నత్యమైనా మోసం అనే పదానికి సమానార్థకాలుగా రూపొందడానికి

మూలకారణం, నైతికతకు, ఆధ్యాత్మికతకు ప్రాధాన్యం తగ్గడమేనని గుర్తించి, విద్యావంతుణ్ణి తయారు చేసేలా కృషిచేయాలి. ఆరంభం అక్షరాభ్యాసం. అక్షరం అనేది పరబ్రహ్మ వాచకం. అక్షరజ్ఞుడు అన్నా ఆధ్యాత్మిక జ్ఞాన సంపన్నుడే. కాబట్టి, మన విద్యా విధానంలో భారతీయత వ్యాపించాలి.

భాః = కాంతి (పరబ్రహ్మ) యందు

రతి = ఇష్టం కలవాడు భారతీయుడు.

4. ఆనందమార్గం

అహంకారంపై విజయం

వాతావరణంలో అంతటా వ్యాపించి మన్న రోగక్రిములు రోగనిరోధకశక్తి గల శరీరంలో ప్రవేశించవు.

నేనే గొప్పవాడిననే అహంకారంగల వ్యక్తి ఇతరుల సహాయాన్ని కోరడు, కోరలేడు. ఆ విధంగా సహాయ మర్జించని వ్యక్తి ఇతరులు చెప్పిన సలహాలను గూడా పాటించలేడు. ఒకటి రెండు పర్యాయాలు చెప్పిన లసహను గౌరవించనపుడు ఆలోచనాపరులైన మేధావులు మరోసారి సలహానివ్వరు. కనిపించే వ్యక్తుల సహాయాన్నే కోరనివాడు కనిపించని దైవ సహాయాన్ని అసలే కోరడు.

నాకు మాత్రమే తెలుసు అనుకొనేవాడు ఎదుటివానికేమీ తెలియదని భావించి, తనకు తెలియని విషయాన్ని గురించి మాట్లాడే సందర్భంలో తెలివితక్కువ మాటలు, పొరపాట్లు దొర్లుతాయి. కాని ఆ వ్యక్తి యొక్క స్వభావాన్ని అహంకారాన్ని యెరిగిన జనులు ఆ విషయం తమకు తెలిసినా, ఆ అహంకారి చేప్పేదానిలో తప్పులున్నాయని గుర్తించినా దిద్దడానికి సాహసించరు. ప్రయత్నం కూడా చేయరు.

ఈ విధంగా అహంకారం చుట్టూ ఉన్నవారిని బంధువులను, మేధావులను దూరం చేసుకోడానికి ఉపకరిస్తుంది. వారు దూరమైనా, దగ్గర చేసే భజనపరులుంటారు. వారు ఆవ్యక్తి చేసేవి తప్పులైనా వారికే తెలియదు కాబట్టి సమర్థిస్తారు. ఒకవేళ తెలిసినా ఆ వ్యక్తి నుండి ఆశించే స్వభావం కలిగివున్నందువలన అతనికి కోపం తెప్పించడు. ఇష్టం లేక అతనిని

సవరించరు. చాటున మాత్రం వ్యతిరేకంగా విమర్శిస్తాడు. (అత్మీయుడు హితవును కోరేవాడు ఎదురుగా విమర్శిస్తాడు, పరోక్షంగా ఇతరుల వద్ద ప్రశంసిస్తాడు.)

ఎదుటివానికి గూడా తెలుసు అని భావించిన వాడు తన అనుభవం నిశ్చితమైన అంశాన్ని మాత్రమే చెపుతాడు. తనకు అర్థమైన విషయాన్ని ఎదుటివానికి అర్థమయ్యే రీతిలో బోధించగలడు. కాబట్టి తనకు తెలిసినది ఎదుటివానికి గూడా అనుభవంలో వాస్తవమనే భావన సృష్టించగలడు. (ఎదుటి వానికి మనం చెప్పినది సరిగా అర్థం కాలేదంటే ఆ విషయం మనకు పూర్తిగా అర్థం కాలేదని అర్థం).

తక్కువ తెలిసినవాడు తానంతా తెలిసిన భావంతో ఇతరులు చెప్పిన దానిలో తనకి అర్థంకాని విషయాలను దోషాలని విమర్శిస్తాడు. ఎక్కువ తెలిసిన వాడు తానెరిగిన దానికంటే ఎరగనిదే లోకంలో ఎక్కువ అని గుర్తించి విమర్శకు తొందరపడడు.

పొగడ్త, ఆర్థిక ప్రయోజనం చేకూర్చడం అన్యాయపాలనకు మూలంగా గోచరిస్తున్నాయి.

గతకాలంలో వందిమాగధులు రాజాస్థానాలలో ఉండేవారు. వారు రోజూ రాజావార్ని పొగిడేవారు. వారు నైపుణ్యం తో పొగడడం వలన వారికంటే ఇతరులు గొప్పగా పొగడలేరు. వందిమాగధులు రోజూ పొగిడినా వారు రాజా నుండి జీతం కంటే అధికంగా ఆశించరు. కొత్తగా వచ్చే వ్యక్తులు పనుల నిమిత్తం పొగిడితే, రాజుకి ఆ పొగడ్తలు ప్రత్యేక కాంక్షను పుట్టించలేవు. ఆ విధంగా పొగిడేవారు రాజు దగ్గర చేరి తమ పనులను అక్రమంగా నెరవేర్చుకునే ప్రయత్నం చేయలేరు. పొగడ్తలు చేసే వారు దగ్గర చేరలేరు. దానితో ఎవరు శక్తిమంతులో, మేధావులో వారు మాత్రమే రాజుకు మార్గదర్శకులుగా నిలవగలుగుతారు.

అహంకారం విడిచిపెట్టడానికి ఉపకరించే మార్గాలలో ఈ వందిమాగధులు అనే మార్గం ఒకటి. అహంకారం విడిచినవాడు అన్నివేళలా ఆనందంగా ఉండగలుగుతాడు.

కోరికతో ఆరంభమైన మనిషి స్వార్థభావాలతో అంతర్గతంగా ఆందోళనకు గురి అవుతాడు. ఆందోళనతో కార్యాచరణను సక్రమంగా చేయలేడు. సక్రమంగా కృషి చేయని పని సంపూర్ణ ఫలితాన్నివ్వక అసంతృప్తికి గురిచేస్తుంది. మరల మరో కోరిక వైపు పయనిస్తాడు. ఈ విధంగా అసంతృప్తి, కోరిక, ఆందోళన, అసంపూర్ణకృషి అనే విషవలయమే వ్యక్తిని ఆనందానికి దూరం చేస్తోంది.

5. ఆనందానుభూతి

ఆనందధామం ఎక్కడో లేదు. ఎవరిలోపల వారికే వుంది. అంతద్వష్టితో మీకు మీరే దానిని చూచి ఆనందించండి.

కరుణ, ప్రేమ, ఓర్పు, విషయసౌఖ్యాలపై సంగరాహిత్యం ఆనందానుభూతిని కల్గిస్తాయి.

తనను తాను ఆనంద స్వరూపునిగా గుర్తించగలవాడు తనకు తానే బంధువగును. ఆ సాధనకు దూరమైన వాడు తనకు తానే శత్రువు.

ఆధ్యాత్మిక నైతిక విలువలు తమకు తాము యిష్టపడి అలవరచుకొనే లక్షణాలేగాని, ఇతరులచే శాసించబడేవి కావు. వాస్తవానికి తననుతాను నియమించుకోగలవాడు ఇతరులను మనస్సుతోగాని, వాక్కుతోగాని నియమించగలవాడౌతాడు. తనను తాను నియమించుకోజాలని వాడు ఇతరుల నియమాలకు లోబడే పరిస్థితిని పొందుతాడు.

ఆధ్యాత్మిక సాధననిత్యజీవనంలో మిళితమైనదేకాని, వేరుగారిట్లైరైన తరువాత కాలానికివాయిదా వేయదగినదికాదు. మానవ జీవనంలోని ప్రతి అంశంలోను రంగరించుకొనేది, ప్రతి పనిని ప్రభావితం చేసేది ఆధ్యాత్మిక సాధన. ఒక ప్రత్యేక మత సంప్రదాయాలకు పరిమితమైనది కాదు. సకల జీవులకు ఉపకరించేది. భగవంతుని సృష్టిలోని వ్యక్తులలో తప్పులు పడితే భగవంతుని అనుగ్రహానికి పాత్రుడు ఎలా కాగలుగుతాడు ?

ఒక తండ్రి వద్దకు వెళ్లి మీ రెండవ అబ్బాయి కొంత అల్లరివాడండి, పెద్దబ్బాయి మంచివాడేనండి అన్న వ్యక్తికైన (రెండవ

అబ్బాయి నిజంగా అల్లరివాడైనా) ఆ తండ్రికి కోపం వస్తుంది కాని ప్రేమకలుగదుకదా ! అలాగేభగవంతుని సృష్టిలోని పదార్థాలలో వ్యక్తులలో తప్పులు పట్టేవాడు భగవంతునికి దగ్గరవాడు కాలేడు. దూరం అవుతాడు.

సకల జీవులపై ఆర్థ భావననిచ్చి తన బ్రతుకును సార్థకం చేసుకునే శక్తినిచ్చేదే ఆధ్యాత్మిక సాధన.

యోగ్రిక విద్యలలో సతమతమయ్యే శుష్క మేధావికి ఆత్మోపలబ్ధి శూన్యమే. ఉన్నత ధర్మాలు జీవన సూత్రాలు వేరు కాదు. వాటిని అవగతం చేసుకుంటే సమాజమే గురుత్వం వహిస్తుంది. విశ్వాన్ని గురువుగా చేసుకోగలవాడు విశ్వ గురువౌతాడు.

ప్రలోభాలకు లోను కాకుండా, ప్రాపంచిక సంపదలే జీవిత లక్ష్యాలు కాకుండా, నీవ భావనలకు లోను కాకుండా ఉన్నతాశయాలకు, ఆత్మానంద సంపదలకు పవిత్రానందానికి మార్గదర్శకమైనది ఆధ్యాత్మిక సాధన.

ఆధ్యాత్మికత అంటే సౌజన్యాన్ని నింపుకోవడం. స్వాధ్యపరత్వం, పూర్తి తాకిక ప్రవృత్తి, అసౌభ్రాత్రం మొదలైన దుర్లక్షణాలకు తాను లోబడకుండాను, లోబడే బరిని గట్టిగా ఎదుర్కోగల సామర్థ్యం పెంపొందించుకోవడం, కోరికలను ఇంద్రియోద్రేకాలను జయించగలగడం, సత్యవాక్పరిపాలన, ఇచ్చిపుచ్చుకోవడాలలో నిజాయితీ, న్యాయవిచారణలో స్వచ్ఛత, నిక్కచ్చిగ వుండడం, షమించగల ఔదార్యం, ఆధ్యాత్మిక జీవనమౌతుంది.

సామాన్యంగా జీవన లక్ష్యాలను, జీవిత లక్ష్యాన్ని స్పష్టంగా గుర్తించాలి. ఒక విద్యలో నిపుణుడు కావడం, దానికి సంబంధించిన వృత్తిలో ప్రవేశించడం, రాణించడం, అనుకూల వివాహం, అనుకూల సంతానం

మొదలైన అంశాలను జీవన లక్ష్యాలుగా గుర్తిస్తే పరమాత్ముని కంటేవేరుగా లేకుండా సమగ్రమైన ఆనందానుభూతిని సాధించడం జీవిత లక్ష్యంగా గుర్తించవచ్చు.

వాస్తవానికి రెండిట ఆనంద స్వరూపస్థితిని వ్యక్తి కోరుతున్నాడు. తాను ఆనందరూపుడు అవడం వలన ఆ స్థితిలో వుండడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు. కాని, లౌకిక వ్యవహారాలలో ఆనందాన్ని కోరడం, ఘర్షణ కోరడం వంటిదే. నిజానికి ఆనందం అలౌకికం, పరమాత్మ అంతటా నిండి వున్నందు వలన ఆనంద ఛాయలు అన్నిటా కనిపిస్తాయి. ఆ ఛాయ వాస్తవానందం అని భ్రమించడం వలన ఘర్షణ చెలరేగుతుంది. లౌకికంగా మానవ కల్పితమైన దీపానికి కాంతితో బాటు దీపం క్రిందిభాగంలో నీడవున్నట్లుగా లౌకికానందాలన్నింటిలో ఘర్షణ, అశాంతి, దుఃఖం, ఆనందాన్ని ఆశ్రయించుకొని వుంటాయి.

అన్ని క్రియలు ఆనంద (మోక్ష) కాంక్షతో చేసేవే. ఎదుటివానిపై అధిపత్యాన్ని సాధించాలని చేసే ప్రయత్నంలో తన వ్యాప్తిని విస్తృతపరచుకొనే ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు. తాను (ఆత్మ) అంతటా నిండి వున్నవాడు కావడమే దానికి కారణం.

అంతటా నిండి వున్నవాడు, అన్ని శక్తులు గలవాడు నామరూపాలు లేనివాడు అనేవి వాస్తవాంశాలు. అవి వ్యక్తి అనుభవంలో గోచరించేవే. కలలో వ్యక్తి తన శరీరాన్ని తనే చూస్తూంటాడు. ఏ కన్నుతో? ఎక్కడ వుండి చూస్తున్నాడు? ఈ రెండు ప్రశ్నలూ వేసుకుంటే కన్ను లేకుండా చూస్తున్నాడని (అన్ని శక్తులు కలిగి వుండడం) ఆకృతి లేకుండా కలలో కలలో కనిపించే ఆకాశమంతా తానే నిండి వున్నాడని అర్థం అవుతుంది. ఆ ఉనికే ఆనందం.

6. సద్యోముక్తి

పాలినీ సర్వ భూతానాం తథా కామాంగ హరిణీ

సద్యోముక్తి ప్రదా దేవీ వేదసార పరాత్పరా

- రాధికా సహస్రం

ప్రతి వ్యక్తికి ఆనందం కావాలి. కాని ఆనందం కావాలని స్పష్టంగా తెలియక తానే ఆనంద స్వరూపి అని తెలియక, నిజంగా ఆ విషయం తెలిసినా తెలుసునని తెలియక, సుఖదుఃఖమిళితాలై భౌతిక విషయాల వైపు మనసును వంపిస్తున్నాడు.

దాని పేరే కోరిక. అదే సృష్టికి మూలం. దానికే మరోపేరు ఇచ్చాశక్తి.

మొక్కిన వరమీని పేల్చు

గ్రహ్మన విడువంగవలయు గదరా సుమతీ !

అనే భావన నుండి ఎదిగి ఏ కోరికా కోరిని మానసిక స్థితిని పొందగలగడం పెద్దవరం అని భావించగల స్థితిని చేరుకోవడం నిజమైన పరిణతి.

సర్వభూతాలను పరిపాలించే తల్లి (పాలినీ సర్వభూతానాం) అనే భావన వలన స్వపరభేదం లేకుండా కొందరిని శిక్షణతో రక్షించడం, కొందరిని రక్షణతో రక్షించడం చేసే తల్లిని భావించడం ద్వారా ఆనందసిద్ధిని గుర్తించవచ్చు. తల్లి సమీపంలోనే వుందనే ధైర్యం బాలుడు వడుతూ లేస్తూ నడక నేర్చుకుంటున్నాడు. తల్లి దగ్గరే వుంది కాబట్టి ఆమె రక్షణలో నేనున్నాను కాబట్టి అనే భావన వలన భయం లేకుండా కొత్త విద్యలు నేరుస్తున్నాడు ఆ బాలుడు. మధ్య మధ్యలో తల్లి అక్కడ వుందా?

లేదా? అని చూసుకుంటున్నాడు. ఒకసారి కనిపించకపోతే, నేర్చుకునే విద్యను ఆపేసి భయంతో ఏడుపు ప్రారంభిస్తున్నాడు. కాబట్టి ఆమె రక్షణలో వున్నాననే ధైర్యమే ఆనందాన్నిస్తుంది.

అతి సామాన్యంగా వ్యక్తికి కావలసిన దేమిటో తెలియక ఇబ్బందిపడుతూ వుంటాడు. నిజంగా కావలసింది ఆనందం. ఆ ఆనందానికి మార్గాలుగా సుఖదుఃఖ మిలితాలై భౌతిక వస్తునముదాయాన్ని కోరుతున్నాడు.

ఆనందం కావాలని కోరితే ఇబ్బంది లేదు. ఆనందం కోసం ఇల్లు కావాలనుకుంటే, ఆ ఇల్లుకు డబ్బు అవసరమైతే అందుకోసం అప్పు కావాలనుకుంటే, వ్యక్తి మనోభావన అప్పు దగ్గర నిలిచిపోతోంది. అప్పు వస్తోంది. ఇల్లు రావడం లేదు. ఇక్కడ ఆనందంస్వయంసిద్ధమై వుందని గుర్తిస్తే ఆనందంగానే వుంటాడు. ఆనందం కోసం అప్పు కావలసివస్తే అప్పు దుఃఖాన్ని ఇస్తుందే గాని ఆనందాన్ని ఇవ్వడం లేదు. ఇక్కడ కామం ఆనందం కామాంగాలు ఇల్లు, డబ్బు, అప్పు మొదలైనవి.

అందువలన నిజమైన కామం (కోరిక) ఆనందాన్ని గురించేనని తెలియక, కామాంగాలను కోరడం వలన ఇబ్బందులు ఎదురౌతున్నాయి. అందువలనదేవిని, కామాంగహారిణిగా కొలిస్తేకామాంగాల వెంటపడకుండ సహజస్థితి రూపమైన ఆనందాన్ని గుర్తించగలుగుతాడు.

అదే సద్యోముక్తి ఇదే వేదసారం. పరాత్పర జ్ఞానం. సామాన్యజ్ఞానం కంటే అతీంద్రియ జ్ఞానం పరం (శ్రేష్ఠం). కారణజన్యమైన ఆనందం నిత్యానందం కాదు. కారణం పోతే ఆనందం పోతుంది. సహజస్థితే ఆనందం.

7. కోరిక తీరాలంటే?

కోరికకు తగిన పుణ్యబలం వుంటే ఆ కోరిక వెంటనే తీరుతుంది. వది రూపాయలు దగ్గర వున్న సందర్భంలో తొమ్మిది రూపాయల వస్తువును కొనగలగడం సులభమే కదా?

సంకల్పం కలిగాక వికల్పం లేకుంటే ఆ సంకల్పం నెరవేరి తీరుతుంది. ఆ సంకల్పానికి తగిన పుణ్యబలం ప్రస్తుతం లేకుంటే ఆ పుణ్యం సమకూడిన తరువాత ఆ కోరిక తీరుతుంది.

ఒకసారి సంకల్పం కలిగితే అది నెరవేరాలి. కాని, కొంతకాలం తరువాత (మరు జన్మైనా కావచ్చు) అది నెరవేరితే అప్పటికి ఆ కోరికను మరచిపోయినందువలన, అప్పుడు ఆ కోరిక లేనందువలన ఆ తీరిన కోరిక ఆనందాన్నివ్వలేదు. కొన్ని సందర్భాల్లో దుఃఖకారణం కావచ్చు. కోరిక దురదలాటిది. దురద వచ్చినపుడు గోకితే బాగున్నట్లు అనిపిస్తుంది. కాని దురద వచ్చిన గంటకు గోకితే సెవనగా వుండదు మంటగా వుంటుంది.

తీవ్రంగా దృఢంగా కలిగిన కోరిక నెరవేరుతుంది. దీన్నే మాండవ్యుడు మనో జయమన్నాడు. మనోజయంతు మాండవ్యః - కాని అది ఇతరులను ఇబ్బంది పెట్టే దైనపుడు ఆ కోరిక తీరడం వలన కలిగే ఆనందంకంటే అధికమైన దుఃఖాన్ని కూడా ఎదుర్కోవలసి వస్తుంది. విశేషించి అలా తీరిన కోరిక తీర్చుకున్న వ్యక్తికి కష్టం కలగాలనే కోరిక ఆ ఇబ్బందిపడిన వారిలో జనిస్తుంది కదా?

మరో దృక్కోణంలో పలువురు కోరిన కోరిక అన్ని మనోబలాలు కలవడం వలన త్వరితంగా నెరవేరుతుంది. అందువలన పలువురు కోరే (సామాజిక శ్రేయస్సుకు సంబంధించిన కోరిక) త్వరితంగా నెరవేరుతుంది.

స్వార్థంతో కోరిక కోరినపుడు ఆ కోరిక వంటరి దౌతుంది. నా కోరిక అందరి కోరిక కావలసిన అవసరం లేదుగా! విశేషించి ఇతరులు వ్యతిరేకించే నా కోరిక కోరడం మంచిది కాదు. అది తీరడం కష్టమేకదా?

పది మంది ఒక కోరిక కోరినపుడు మరో పదిమంది దానికి వ్యతిరేకంగా కోరితే ఆ రెండు కోరికలు పరస్పరం అడ్డగించడం వలన పైబట్ట ఆవహించే ప్రమాదం వుంది. అందువలన ఎక్కువమందిని బాధించడం వలన వారందరి కోరికలు మన పతనానికి కారణం అవుతాయి.

ఎక్కువ పర్యాయాలు సంకల్ప వికల్పాలను పొందితే సంకల్పానికి కొంత పుణ్యం, వికల్పానికి కొంత పుణ్యం ఖచ్చితే, ఏ లబ్ధి పొందకుండానే మన పుణ్యాన్ని కోల్పోయామన్నమాట. ఉదాహరణకు సుబ్బారావుపై గౌరవం అధికంగా వుంది. సుబ్బారావు రామారావుని ఏమడిగినా వెంటనే ఇచ్చేసేంతటి గౌరవం. సుబ్బారావు పెన్ను అడిగాడు, రామారావు పెన్ను ఇవ్వబోయాడు. సుబ్బారావు మళ్ళీ వికల్పాన్ని పొంది, పెన్నుకాదు పుస్తకం కావాలని, పుస్తకం కాదు చొక్కా కావాలని ఇలా పది పదిహేను సార్లు తన కోరికను మార్చాడు. ఈ మార్పులతో విసిగిన రామారావు మీకు కావలసినది ఏమిటో ముందు నిర్ణయించుకొని అప్పుడు అడగమన్నాడు. అదే పనిగా మరికొంతనపు సాగితే, నేనెందు కివ్వాలి? అని ప్రశ్నిస్తాడు. ఏదీ పొందకుండానే ఈ సంభాషణకు ముందున్న గౌరవం పూర్తిగా ఖచ్చింది.

అందువలన వికల్పం పనికిరాదు. మనం స్వార్థంతో కోరినపుడు దాన్ని వ్యక్తీకరించడానికి జంకుతాం. బలంగా గూడా ఉండదు. ఆ కోరిక తీరకపోతే ఆత్మవిశ్వాసం తగ్గుతుంది. అది తగ్గితే దృఢ సంకల్పం ఏర్పడడం కూడా కష్టమే.

అందువలన సాముదాయక, సాంఘిక ప్రయోజనాలిచ్చే కోరికలు కోరడం వలన అవి శీఘ్రంగా నెరవేరి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని పెంచుతాయి. వికల్పాలు కలిగే తీరు మన కాళ్ళకు బంధంవేసి మనం ముందుకు సాగకుండా చేస్తుంది.

మన దగ్గర డబ్బు వుంది. అది మంచివానికి అప్పు ఇద్దామనుకొన్నాం. ఇచ్చాం. ఆ వ్యక్తి వెంటనే తిరిగిస్తే వడ్డీ రాదు, అందువలన అతను వెంటనే తీర్చికూడదు అనుకుంటాం. అతనే మళ్ళీ అడిగితే అతని కిద్దామనుకుంటాం, తరచూ అడిగితే ఇస్తాం. తరువాత అతను మన అవసరం కలిగినపుడు తీర్చాలని భావిస్తాం. కాని తీర్చవద్దు అనే ముందున్న భావనకు ఇది వ్యతిరేకం కావడం వలన అతను తీర్చలేడు, అతనిని తీర్చకుండా చేసింది మన నెగెటివ్ థాట్.

అనారోగ్యం లేకుండా మెడికల్ లీపు పెట్టిన వ్యక్తులు అనారోగ్యాన్ని పొందడం మన అనుభవంలో కనిపిస్తుంటుంది. ఇలాంటి అంశాలనే తథాస్తు దేవతలు - అన్నారు మన పూర్వులు.

ఈ కారణాల వలన, తక్కువగా కోరడం, నిజంగా అవసరమైనవే కోరడం, వికల్పాలు పొందకుండా వుండడం, చెడ్డ సంకల్పాలు పొందకుండా వుండడం మనం తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు.

మన సాంప్రదాయంలో సత్కార్యం, జపం మొదలైనవి పూర్తి అయిన తరువాత,

స్వస్తి ప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం
న్యాయేన మార్గేణ మహీం మహీశాః

గో బ్రాహ్మణేభ్యః శుభమస్తు నిత్యం
 లోకాస్సమస్తాః సుఖినో భవంతు
 కాలే వర్షతు పర్షన్యః
 పృథివీ సస్యశాలినీ
 దేశోయం షోభరహితః
 బ్రాహ్మణాస్సంతు నిర్భయః
 అపుత్రాః పుత్రిణాస్సంతు
 అధనాః సధనాస్సంతు
 జీవంతు శరదాం శతం.
 లోకాస్సమస్తాః సుఖినో భవంతు.

మొదలైన సర్వజన సుఖాన్ని కోరే సంకల్పాలుండేవి. అవి
 నెరవేరేవి.

ఆ సాంప్రదాయాన్ని కొనసాగిద్దాం. ప్రతి రోజూ ప్రవంచ
 శ్రేయస్సుకు సంకల్పిద్దాం.

8. ధర్మం

క్షమాసత్యం దమః శౌచం దానమింద్రియ సంయమః
అహింసా గురుశుశ్రూషా తీర్థానుసరణం దయా
అనభ్య సూయాచతథా ధర్మఃసర్వశ్చ ఉచ్యతే .

- విష్ణుసప్తతి

ఓర్పుండాలి :-

చెడును ఓర్చుకోవాలా? తన కపకారం చేస్తున్నవాడిని
ఓర్చుకోవాలా? తప్పు చేస్తున్న వాడిని చూసి ఓర్చుకోవాలా? తప్పుచేస్తున్న
వాడిని శిక్షించే అధికారం తనకు లేదు కదా? ప్రభుత్వానికి అప్పచేపితే
అధికారవర్గం వాడి కొమ్ముకాస్తే ఓర్చుకోవాలా? తప్పు చేసిన వాడిని
గవంతుడే శిక్షిస్తాడని, అంతవరకూ ఓర్చుకోవాలా? పడ్డవాడు చెడ్డవాడు
వాడని - గుర్తించి ఓర్పు వహించాలా? మంచితనానికి మారుపేరు
పటతనం అంటూ ఓర్చుకోవాలా?

చెడ్డవాడిని శిక్షించాలా? మంచితనంతో ఓర్పు వహించి పరివర్తన
శుకురావాలా? అలా పరివర్తన తీసుకురాలేనివాడు ఇతరుల తప్పులకు
క్షించబడుతూ ఓర్చుకోవాలా?

సత్యం పలకాలి :-

సత్యం పలికి దుష్టుల ద్వేషానికి శిక్షితుడు కావాలా?

ఇంద్రియ నిగ్రహం :-

ఇంద్రియాలు కోరే వాటిని నిగ్రహించు కోవాలా?
ఇంద్రియాలు కోరకుండా నిగ్రహించుకోవాలా? కోరినవాటిని తీర్చుకుండా
నిగ్రహించుకోవాలా?

దానం చేయడం :-

అర్హునికే దానం చేయాలా? అనర్హునికి చేసి దాన విలువను తగ్గించాలా?

శౌచం :-

ఈ రోజుల్లో సాధ్యమేనా! మన్నుతో శౌచం పాటించడానికి దానికి తగిన స్వచ్ఛమైన మన్ను దొరుకుతుందా?

అహింస :-

అంటే, ఇతరులను హింసిస్తున్నా తాను ఓర్పు వహించడం అహింసా? హింస చేయకుండా అన్నం తింటున్నాడా?

ఇలాంటి ప్రశ్నలతో కాలక్షేపం చేయడం కంటే, తాను ఆనందస్వరూపమేనని గుర్తించి, తన వలన ఇతరులకు ఆనందం కలిగేలా ప్రవర్తిస్తూ అందరిలో దైవాన్ని దర్శిస్తూ, ఈ విశ్వమంతా నిండిన దైవాన్ని దర్శించడం లక్ష్యంగా, మోక్షం తన జీవిత లక్ష్యంగా కాలాన్ని, సద్వినియోగం చేసుకోవాలి.

గురుశుశ్రూష, శాస్త్రాధ్యయనం, తీర్థయాత్రలు, దయ, అసూయలేకపోవడం సామాన్య ధర్మాలే.

9. భారతీయం

భారతీయ సంప్రదాయంలో “ధర్మో రక్షతి రక్షితః” మన చేత పాలించబడిన ధర్మం మనను పాలిస్తుంది. ఒకవ్యక్తి ప్రక్కవాని ఇంటిలో దొంగతనం చేస్తే ఆ వ్యక్తిని మనం గౌరవించగలమా?

ఒక వ్యక్తిపైన ప్రభావం చూపే అంశాలలో జాతకం, వాస్తు, మన ప్రవర్తన వలన సమాజానికి ఏర్పడే దృష్టి ప్రభావం, మన సామాజిక నియమ నిబంధనలు అనే నాలుగు అంశాలు ముఖ్యాలు.

తాను చేసే ప్రతీ పనీ ఇతరులకు దుఃఖం కలిగించకుండా ఉండాలి. అలా ఉంటే లోకంలో ఇతరులు చేసే పనులు మనకు దుఃఖకారులు కాకుండా ఉంటాయి. అందుకనే పరోపకారః పుణ్యాయ పాపాయ పరపీడనం అని వ్యాసులవారు శతకోటి గ్రంథాలలోని సారాంశం చెప్పినారు. పుణ్యం సుఖప్రదమనీ, పాపం దుఃఖప్రదమనీ గుర్తించిన మనిషి పుణ్యాన్ని చేయడం కుదరకుండా చేసే సహజశత్రువులు, కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద మాత్సర్యాలే. కామం వలన ఆదర్శాన్ని కోల్పోతాడు. కోపం వల్ల సమస్యపరిష్కార శక్తిని కోల్పోతాడు. లోభం వల్ల సరియైన ఆహారాదికం తీసుకోకుండా నష్టపోతాడు. మోహం వలన ఏ సమయానికి ఏమి చేయాలో తెలియకుండా ఇబ్బందిపడతాడు. మదం వలన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానాన్ని నశింపజేసుకుంటాడు. మాత్సర్యం వలన ఆరోగ్యాన్ని నశింపజేసుకుంటాయి. ఎంత కాదనుకున్నా పాపం చేయకుండా ఉండలేక పాపఫలితాన్ని పొందలేక జన్మ సుఖదుఃఖాత్మకం కావడం వలన దుఃఖం ఇష్టం లేనందువలన జన్మను వద్దని కోరే కోరిక

మోక్షకాంక్షగా రూపొందింది. కష్టానికి, దుఃఖానికి కారణమైన పాపం చేయకుండా ఉండలేకపోవడం వలన ఇబ్బంది పడుతూంటాడు.

మోక్షం ఆనందస్వరూపమని అన్ని శాస్త్రాల పరమలక్ష్యం మోక్షంగా ఉండడం భారతీయ శాస్త్రాలలోని భిన్నత్వంలోని ఏకత్వం. భాః అంటే కాంతిఅనీ, దానియందు రతులు = అంటే ఇష్టమైనవారనీ, కాంతి, జ్ఞానం, ఆనందం ఆ పరమాత్ముని స్వరూపాలని, పెద్దలంటారు.

ఆ మౌలికమైన భారతీయతత్వాన్ని ప్రస్తుతం మన విద్యాలయాలలో బోధించడం లేదు. రక్తం నిండా నిండిన ఆ తత్వానికి మనం దూరం కాకూడదు. మన సంస్కృతిలోని ఆ మూలతత్వాన్ని మనం కాపాడుకోవాలి.

10. వివాహం -

ఉత్తమ భావిపౌరుల కోసం

మన సంస్కారాలన్నిట ధర్మం దానం సామాజి కానుబంధం గోచరిస్తుంది. సంస్కారాలే కాదు సామాన్య వ్యవహారాలు కూడా అలాగే రూపొంది, వ్యక్తి యొక్క సంస్కారాన్ని వృద్ధి చేస్తున్నాయి.

పిల్లవాడు పాకుతూంటే పరమాన్నం, అడుగులు వేస్తుంటే అరిసెలు, చిన్న చిన్న పలుకులు పలికితే పంచదార చిలకలు, గడవదాటితే గారెలు, బోర్లా పడితే బొబ్బట్లు పంచే ఆచారం పేరంటాల్ని పూజించి సత్కరించే ఆచరణ కలగలుపుతనం పెంచే క్రియలు సామాజిక వ్యవస్థ పటిష్ఠం చేసే క్రియలే.

ఈ రకమైన దాన ప్రాధాన్యం వున్న సామాజిక వ్యవస్థ ఏ దేశంలోనూ కనిపించదు.

పక్కవానితో కలిసి పంచుకొనే వ్యవస్థ అవస్థలను దూరం చేస్తుంది. అది విస్తృతమైతే మమకారం అపరిమితమై సకల భూతదయగా రూపొందుతుంది. ఇదే సంస్కారాల కున్న మహత్వం.

సంస్కారాలలో వివాహం జీవితానికి సమగ్రత నిస్తుంది. భార్యలేనివాడు యజ్ఞానికి పనికిరాడు. (అయజ్ఞయోవా ఏషయోఽపత్నీకః- తై. బ్రా.2-2-2-6)

గృహస్థాశ్రమం తక్కిన ఆశ్రమాలన్నిటికీ ఆశ్రమమని, మను ధర్మశాస్త్రం చెపుతోంది. యథామాతరమాశ్రిత్య సర్వేజీవంతి జం తవః ఏవం గార్హస్థ్యమాశ్రిత్యవర్తంతే ఇతరాశ్రమాః (మనుస్మృతి) గృహస్థాశ్రమం, ఋణత్రయ విముక్తి కోసం స్వీకరించాలని, మన సంప్రదాయం.

బ్రహ్మచర్యం సమాప్యాధ గృహధర్మం సమాచరేత్
 ఋణత్రయ విముక్త్యర్థం ధర్మేణోత్పాదయేత్ప్రజాం
 యజ్ఞేనదేవేభ్యో బ్రహ్మచర్యేణ ఋషిభ్యః ప్రజయా పితృభ్యః,
 సవైత్వర్తి అన్యణోభవతియదాయజ్ఞా బ్రహ్మచారీ ప్రజా
 వానితి యజ్ఞం తో దేవఋణాన్ని శాస్త్రా భ్యసనంతో

ఋషి ఋణాన్ని, సంతానంతో పితృ ఋణాన్ని తీర్చుకోవాలి.
 వివాహవయస్సు 25 సంవత్సరాలని వ్యక్తీకరించబడింది.

పంచ వింశతి పర్యంతం బ్రహ్మచర్యం సమభ్యసేత్
 బలవాన్ శక్తి సంపన్నః వతాయుశ్చ భవిష్యతి

పూర్ణషోడశవర్షాస్త్రై పంచవింశేన సంగతా అని అష్టాంగ
 హృదయం, ఆరోగ్యవరంగా 25 సంవత్సరాల వయస్సు సహజీవనానికి
 అనుకూలమని వ్యక్తీకరిస్తోంది.

వరుని వయస్సు కంటే వధువు వయస్సు 4 సం. నుండి 8
 సం. వరకు తక్కువ వుండవచ్చని వ్యక్తీకరించబడింది.

చతుర్థా దష్టమం యావత్ కనిష్ఠావత్పరే వరాత్
 కన్యాం పరిణయేచ్ఛంతానేతరాతివయాశ్చయా

(జయమంగళబీక) వరునికంటే వధువు అతి వయస్కురాలు
 కారాదు.

వివాహానికి ఉత్తమ వంశాన్ని స్వీకరించాలని మనుస్మృతి చెప్తోంది.
 ఏడుతరాలు చూసి, పిల్లను పిల్లాణ్ణి తెచ్చుకోవాలి అని లోక వ్యవహారం, ఏడు
 తరాల వరకు రోగ సంబంధ జన్మవులు సంక్రమిస్తుంటాయనే వైజ్ఞానికుల
 పరిశోధనతో ఏకీభవిస్తోంది.

మహాస్త్వపి సమృద్ధాని, గోజావిధనధాన్యతః
 శ్రీ సంబంధే దక్షతాని, కులాని పరివర్ణయేత్

హీనక్రియం నిష్పురుషం నిశ్చందోరోమ శార్కసం

క్షయ్యామ యావ్యపస్మారశ్వి త్రికుష్ఠి కులానిచ

అర్థికంగా ఉన్నతమైనా, ధర్మక్రియాహీనమైన, పురుష సంతతి లేని, వేదాధ్యయనం (విద్యాభ్యాసనం) లేని అతి పొడవు జాట్టున్న అర్హరోగం, ఆమాశయ వ్యాధి (అజీర్ణం) క్షయ, అపస్మారం, బొట్టి, కుష్ఠ మొదలైన అనారోగ్యాలున్న వంశంతో వివాహం చేసుకోరాదని చెప్పబడింది. యాజ్ఞవల్క్య స్మృతిలో పురుషునికి పుంస్తవ పరీక్ష కూడా తప్పనిసరి అని చెప్పబడింది.

ఏలైరే వగుణైర్మూక్తః సవర్ణః శ్రోత్రియో వరః

యత్నాత్ పరీక్షితః పుంస్త్యేయావాధీమాన్ జనపియః

(యాజ్ఞవల్క్యస్మృతి)

సమానులకే వివాహం చేయాలని, ఒకరు గొప్పవారు ఒకరు తక్కువవారు కారాదని కామసూత్రాలు చెప్తున్నాయి.

సమాసాద్యాః సహక్రీడావివాహః సంగతానిచ

సమానైరేవ కార్యాణి నోత్తమైర్నాపినాథయైః (కామసూత్రం)

యయోరేవసమం విత్తం యయోరేవ సమం కులం

తయోర్మైత్రీ వివాహశ్చనతు పుష్ట్యవిపుష్టయోః (పంచతంత్రం)

అధములతోగాని, అత్యుత్తములతోగాని వివాహం చేయరాదు. సమానులతోనే చేయాలి.

గృహిణీకి అత్యంత ప్రాధాన్యం మన సంప్రదాయంలో కనిపిస్తుంది.

“నగృహం గృహమిత్యాహుః గృహిణీ గృహముచ్యతే” - ఇల్లు ఇల్లుకాదు ఇల్లాలే ఇల్లు సామెతల్లో కూడా, - ఇంటిని చూసి ఇల్లాళిని చూడాలి - అని ఇల్లాళికి ఇంటికి గల అనుబంధం గోచరిస్తుంది.

అర్థోవాచష ఆత్మనః యత్ పత్ని - (తై.బ్రా.2-9-4-7) అనే వచనం పత్నిలేకుంటే పూర్ణత లేదనే భావాన్ని గూడా వ్యక్తీకరిస్తోంది.

“ప్రజాతం తుంమావ్య వత్స్యేత్సీ?” (తైత్తిరీయో పనిషత్) అనే ఆశాసనం సంతాన సూత్రచ్ఛేదనను నిషేధిస్తోంది.

ఉత్తమపౌరులను సమాజానికి అందించడం కోసమే వివాహం అనేది పై అంశాలను బట్టి బుబుజువౌతోంది.

ప్రజాయై గృహమేధినాం - ఉత్తమ సంతానం కోసమే గృహస్థాశ్రమ స్వీకరణ చేసేవారట రఘువంశపు రాజులు.

సంతానం తల్లిదండ్రుల ఆత్మ, శరీరం, మనస్సు వీటి అంశాలను స్వీకరిస్తుంది. అందువలన తల్లిదండ్రుల స్థూలసూక్ష్మ శరీరాలలో గల దోషాలు పిల్లలకు సంక్రమించకుండా ఉండేటందులకు ఆ దంపతులకు సంతాన జనన కాలానికి మనశ్శరీరాదులందుండే పశుభావం తొలగి సాత్త్వికమైన దైవభావం కలిగేటందుకు ఈ సంస్కారం నిర్దేశితమైంది. భగవద్గీతలో -

“ధర్మవిరుద్ధోభూతేషు కామోస్మిభరతర్షభ”

ధర్మవిరుద్ధంకాని కామం నా స్వరూపం అన్నాడు కృష్ణుడు. ఉల్పాదకశక్తి భగవచ్ఛక్తి కావడం వలన అది సత్సంతతిని కలిగించడానికి సాత్త్విక భావనాయుతం కావాలి. అలాంటి కామం భగవద్విభూతి. తల్లిదండ్రులు ధర్మబుద్ధికలవారై ధార్మికమైన సంతతిని పొందడానికి జరిపే కామకేళి కూడా ప్రపంచానికి కళ్యాణహేతువౌతుంది.

నిజానికి కామభావన సహజ సిద్ధమైనది. ప్రకృతి సిద్ధమైనది. దానికి దైవభావన మిళితమైతే సత్సంతతి కలుగుతుంది. వాస్తవానికి ఆ సమయంలో రసానంద రూపమైన భగవద్భావన పొందితే ఆ భావనా ప్రభావం సంతతిపై వడుతుంది. గర్భధారణ సమయంలో పున్న గ్రహ ప్రభావాల ఫలితాలను జ్యోతిశ్శాస్త్రంలోని ఆధానలగ్న ప్రకరణం నిరూపిస్తోంది.

ఆ సమయంలో ఆ దంపతుల చిత్త వృత్తుల ప్రభావం సంతతిపై తప్పనిసరిగా వుంటుంది. ఆ సమయం దైవచింతనలో కూడి వుంటే ధార్మిక సంతతి కలుగుతుంది. అందువలననే పడకగదిలో దేవతా చిత్రాలుండాలని సంప్రదాయం.

ఈ శతాబ్ది ఆరంభంలో కోట్లలో ఒక కేసునందు తల్లిదండ్రుల రూపురేఖలకు భిన్నంగా బాలుడు జన్మిస్తే, వారి మధ్య మనస్పర్ధలు వచ్చాయి. గర్భధారణ సమయంలో అగదిలో వున్న ఫోటోయే ఆ రూపురేఖలకు కారణమని నిర్ధారించిన తరువాత వారి మధ్య ఆపోహలు తొలగినాయి.

రజస్వలాస్నానం చేసిన వెంటనే సూర్యదర్శనం చేయాలని సంప్రదాయం ఒక గాథ ప్రచారంలో వుంది. ఒక ఋషితుల్యుడు తన కుమారునితో నదీస్నానం చేసి తిరిగి వస్తున్నాడు. ఆ బాలుడు దోవలో కనిపించిన ఆవుని చూపి ఈ చర్మంతో ఎన్ని చెప్పులొతా - యని తండ్రిని ప్రశ్నించాడు. తండ్రికి భార్యపై అనుమానం వచ్చింది. ఆ సాధ్వి రజస్వలాస్నాన దివసంనాడు మొదటగా ఒక చెప్పులు కుట్టేవానిని చూశానని అతని స్వరూపం గర్భధారణ సమయంలో స్ఫురణకు వచ్చిందనీ, ఆ ప్రభావం వలన బాలునికి ఆ చిత్తవృత్తి ఏర్పడి ఉండవచ్చని వివరించింది.

చెకోస్లోవేకియాలో ఒక వైద్యుడు గర్భధారణకు 8 వేలమందికి ముహూర్తం నిర్ణయిస్తే 95% దంపతులకు వారు కోరిన సంతతి కలిగింది.

ఇలా కాలప్రభావం, మంత్ర ప్రభావం, భావన ప్రభావం కలిగి సంతతిపై ప్రభావాన్ని చూపుతాయనడానికి చాలా నిరూపణలున్నాయి. కాబట్టి గర్భాదాన సంస్కారం అతి ముఖ్యమైనది.

వర్తమాన కాలంలో గర్భాదానం దంపతుల కామోపభోగానికి సంబంధించిన చర్యగా భావించడం వలన కాల, మంత్ర ప్రభావాలను అశ్రద్ధ చేస్తున్నారు. ఆకారణాన సంతానం కలిగిన తరువాత వారి గుణగణాదులను చూసి, ఈ సంతతి కలగకున్నా బాగుండేది అని విచారించే తల్లిదండ్రులు పెరుగుతున్నారు.

11. ఆనందప్రదం సంస్కృతవర్ణం

విదేశీ విద్యలలో ఎంత పాండిత్యాన్ని సంపాదించినా, మనం రెండవ స్థాయివారమే అవుతాం. వారు కనుగొన్న విద్యలలో వారిదే పైచేయి కావడానికి నిదర్శనం వారికే ఎక్కువ శాతం నోబుల్ ప్రైజులు రావడం.

వారి విద్యలను అభ్యసిస్తూ, వాటికి అనుబంధంగా వున్న మన విద్యలను గూడా నేరిస్తే మనం మన విద్య, వారి విద్య నేర్చిన వారమవుతాం. వారు వారి విద్య మాత్రమే నేర్చిన వారమవుతారు.

వాస్తవానికి విదేశీయులు వారి విద్యల నభ్యసించి, మన విద్యలు గూడా అభ్యసించి వానిలోని ఔన్నత్యాన్ని ప్రపంచానికి చాటుతున్న, మనం మాత్రం అటువైపే తొంగుచూస్తూ, విదేశీ వ్యామోహంతో ఇబ్బందుల పాలౌతున్నాం.

మన శాస్త్రాలన్నీ సంస్కృతంలో ఉండడంవలన దేశభాషలలోకి అనువాదాలున్నా, అన్ని అనువాదాలు ఆశించదగిన సత్ఫలితాలనీయవు. ఆ శాస్త్ర రహస్యాలు తెలుసుకోవాలన్నా మూలగ్రంథాల నభ్యసించక తప్పదు. విశేషించి సంస్కృతభాషలో వున్న పదాలకు అర్థ వివరణ గ్రహించడం వలన పలు వైజ్ఞానికాంశాలు తెలుస్తాయి. విశేషించి ప్రతి పదానికి అర్థవివరణ పొందే విధానాలు సంస్కృతంలో కనిపిస్తాయి.

రామ - అంటే అందరినీ రమింపజేసే వాడని అర్థం. ఎలా ఆనందపెడతాడు?

స్వితపూర్వాభిబాషీచ పూర్వభాషీ (పియంపదః)

ఎదుటివారు పలకరించడానికి ముందే పలకరిస్తాడు. చిరునవ్వు నవ్వి మాట్లాడుతాడు. ఎదుటివారికి ప్రీతి కలిగేలా మాట్లాడుతాడు.

అందుకనే, రామే రమయతాం వరః - రాముడు రమింపజేసే వారిలో శ్రేష్టుడు.

మార్తాండ : ఈ శబ్దంలో మృత + అండ అనే రెండు శబ్దాలున్నాయి. అండం మృతి చెందినపుడు పుట్టినవాడు అనే అర్థం ఆ శబ్దం నుండి వస్తోంది.

బిగ్ బాంగ్ థియరీ ప్రకారం పెద్ద అండం బ్రద్దలైనపుడు ఏర్పడిన గోళాలే సూర్యుడు మొదలైనవి అని పాశ్చాత్య వైజ్ఞానికులు వివరిస్తున్నారు ఆ వివరణ సూర్యవాచక శబ్దంలోనే వున్నట్లు అర్థం అవుతోంది.

నీరం : నిర్గతం రాత్ - రస్యనిర్గమనస్వానం - అనే పుస్తకాలు గల నీర శబ్దంనీటి ఉత్పత్తిని తెలిపే సూత్రాన్ని వ్యక్తీకరిస్తోంది అంటే ఆశ్చర్యం కలిగిస్తుంది.

హైడ్రోజన్ - ఆక్సిజన్ వాయు కణాలు కలిస్తే నీటికణం ఉత్పత్తి అవుతుంది. ఆ కణాలను వేరు చేస్తే ఆక్సిజన్ కణం బైటకు వస్తుంది. ఇందులో ఆక్సిజన్ అగ్నికి సంబంధించిన వాయువు. మండే మంటలలో దద్దమయ్యేది ఆక్సిజనే కదా ? ఆక్సిజన్ అందక పోతే నిప్పు ఉండదు కదా? నిర్గతం - రాత్ అంటే నిప్పు నుండి వచ్చేది నీరు అని అర్థం. రస్య నిర్గమన స్థానం అంటే, నీటి నుండి వచ్చేది నిప్పు అని అర్థం.

ఈ విధంగా శబ్దోత్పత్తి స్వరూపం అవగాహన కావడం ద్వారా పలు వైజ్ఞానికాంశాలను అర్థం చేసుకోగలుగుతాం.

అంగారకుడు = నిప్పువలె ఎర్రనైనవాడు. ఆకాశంలో కుజుడు ఎర్రగా కనిపిస్తాడు.

కుజుడు = భూమి నుండి పుట్టినవాడు ఖగోళ శాస్త్రజ్ఞుల వివరణ ప్రకారం భూగోళానికి, కుజ గోళానికి చాలా దగ్గర పోలికలున్నాయి.

అకృష్టపచ్యము = దున్నకుండా పండి పంట. ఆధునికకాలంలో జపాన్ శాస్త్రవేత్త నేల దున్నకున్నా పండించే విధానాన్ని ప్రయోగాత్మకంగా ఋజువు చేశాడు. భారతదేశంలో ప్రాచీనకాలంలో వాడుకలో వుండేది. ఆ ధాన్యం చాలా శక్తివంతమైనదని, మందులేకుండా పండించే పంట ద్వారా మందు అవసరం లేని (అనార్‌గ్యం లేని) జీవనం గడవవచ్చని ఆ శాస్త్రవేత్త నిరూపించాడు.

భారతీయ సంస్కృతిలోని నిగూఢ రహస్యాలన్నీ సంస్కృతభాషలో నిక్షిప్తం అయి వున్నందువలన ఆ సంస్కృతిని అర్థం చేసుకోవడానికి సంస్కృతభాషలో ప్రవేశం అత్యవశ్యకం.

పదాల ఉత్పత్తి పర్యంతం పరిశీలించిన వాడు సర్వజ్ఞుడౌతాడని అభిజ్ఞాపనం. భారతీయ వాఙ్మయంలో శారీరక, మానసిక, ఆధ్యాత్మిక సమగ్రాభివృద్ధినిచ్చే కోణం ప్రధానమైంది. ఆ వాఙ్మయాన్ని అధ్యయనం చేయడానికి ప్రోత్సాహం అవసరం.

శాసనాలు ఎప్పుడూ కార్యాచరణ చేయించలేవు. ప్రజల మనసుల నుండి ఆదరభావం రావాలి. సంస్కృతాన్ని గొప్పకోసమో, మార్కుల కోసమో చదివే స్థాయి నుండి జిజ్ఞాసతో చదివే స్థాయికి వ్యక్తి ఎదగాలి. ఆ ఆకాంక్ష ప్రజల మనసుల నుండి రావాలి. పొరుగింటి పుల్లకూరకంటే మన యింటి తీపికూరను అభిమానించే లక్షణం పెరగాలి. ఆ ప్రోత్సాహాన్ని యివ్వడానికి, ఆ వాస్తవాన్ని గుర్తు చేయడానికి ప్రభుత్వశాసనాలు ఉపకరిస్తాయి.

సంస్కృతవాణితో మన మనోవాక్యాయాలను సంస్కరించుకుందాం. ఆనందానుభూతిని అందుకుందాం.

12. తేదీలకన్నా తిథులే మిన్న

ఈరోజు తారీకెంత? 31వ తేదీ. ముప్పై ఒకటవ తేదీ అవడానికి ప్రమాణం ఏమిటి? ఆకాశంలో గల నిదర్శనం ఏమిటి?

ఈరోజు తిథి ఏమిటి? పూర్ణిమ. పూర్ణిమ అనడానికి ప్రమాణం ఏమిటి? ఆకాశంలో గల నిదర్శనం ఏమిటి?

పూర్ణచంద్రుడు కనిపించడమే నిదర్శనం. అనుభవమే ప్రత్యక్ష ప్రమాణం.

కాబట్టితిథులకున్న ప్రత్యేకతలను గుర్తించి వాటిలో విహితాలైన కార్యాలను ఆచరిద్దాం.

అక్షయ తదియ : 18-04-2001న అక్షయ తదియ. పరశురామ జయంతి.

ధర్మం విధినిషేధాత్మకం. కొన్నిసమయాల్లో కొన్ని పనులు చేయరాదు. కొన్ని సమయాల్లో కొన్ని పనులు చేస్తే ఉత్తమ ఫలితాలు సిద్ధిస్తాయి. మనం చేసే మంచిపనులకు అక్షయ ఫలితాల నొసగే దివసం అక్షయ తదియ. ఈ రోజున గంగాస్నానం, యవధాన్యంతో హోమం, యవలు ఆహారంగా తీసుకోవడం సర్వ పాపక్షయం. కృష్ణునికి చందన లేపనం వలన వైకుంఠప్రాప్తి, జవహోమ పితృతర్పణ, దానాదులు అక్షయ ఫలితాల నిస్తాయి.తమ కోరికలు సిద్ధించడానికి ఈ రోజు ధర్మఘట దానం చేస్తే మంచిది.

విషధర్మఘటోదత్తో బ్రహ్మవిష్ణు శివాత్మకః

అస్యప్రదానాత్సకలా మమసంతు మనోరథాః

ఈ మంత్రంతో నీటికుండ, పళ్ళు దానం చేస్తేకోరికలు తీరుతాయి.

తండ్రిలేని వారు :

ఏషధర్మఘటోదత్తో బ్రహ్మవిష్ణుశివాత్మకః
అస్యప్రదానాత్ప్రప్యంతు పితరస్సపితామహః
గంధోదక తిలైర్ముక్తం స్నానం కుంభం, ఫలాన్నితం
పితృభ్య స్సం ప్రదాస్యామి అక్షయ్య ముపతిష్ఠతు

అనే మంత్రంతో పితృదేవతల నుద్దేశించి
నీటికుండ, గంధం, ఉదకం, నువ్వులు, అన్నం, పళ్ళు మొదలగునవి వాటితో
కూడిన నీటి కుండను దానం చేస్తే పితృదేవతలకు అక్షయత్పత్తి
కలుగుతుంది.

పరశురామ జయంతి సందర్భంగా సూర్యాస్తమయం తరువాత
పరశురాముని పూజించి,

జామదగ్న్య మహావీర క్షత్రియాంత కరప్రభో
గృహజార్ఘ్యం మయాదత్తం అకృపయాపరమేశ్వర

అనే మంత్రంతో అర్ఘ్యం ఇవ్వాలి. పరశురాముని అవతార
ప్రయోజనం, స్వార్థరహితంగా ధర్మరక్షణ కోసంతమ శక్తియుక్తులను
వినియోగించాలనే ఆదర్శాన్ని చాటడమే. దీన్ని మనం ఆచరిస్తూ ఇతరులకు
ప్రచారం చేయాలి. శస్త్రం, శాపం అనే రెండింటితోను ధర్మరక్షణ చేసిన
మహావీరుడతడు.

శంకర జయంతి : 20-04-2001న శంకరజయంతి. అతి చిన్న
వయసులో అద్వైత సంప్రదాయాన్ని దేశవ్యాప్తంగా ప్రచారం చేసిన
మహానీయుడు. వారిని స్మరించి, పూజించి, వారి బోధనలను ఆచరణలో
పెట్టే ప్రయత్నానికి నాంది పలకాలి.

శ్రీ రామానుజ జయంతి : మంత్రాన్ని గుడి గోపురంపై నిలబడి అందరికీ ఉపదేశించి, ఆ మంత్రం వలన సర్వులు ప్రయోజనాన్ని పొందాలని, వారంతా ప్రయోజనం పొందడం కోసం గుర్వాజ్ఞాధిక్కారం వలన తాను పాపం పొందినా పరవాలేదని చాటి చెప్పిన ఘనుడు. స్వార్థం కంటే లోకోద్ధరణఉత్కృష్టమన్న ధీరుడు. అట్టి మహనీయులను ఆదర్శంగా తీసుకోవాలి.

నృసింహ చతుర్దశి : 6-5-2001 నృసింహ చతుర్దశి. నృసింహ రూపం, దుష్ట శిక్షణకై ఉద్దేశించబడింది. నృసింహ స్మరణ వలన దృష్టిదోష నివారణ జరుగుతుంది.

బుద్ధపూర్ణిమ : బుద్ధుడు అంటే తెలియదగినది, తెలిసినవాడు. బౌద్ధానికి, అద్వైతానికి దగ్గర పోలికలున్నాయి. వేద ప్రామాణ్యాన్ని అంగీకరించేది అద్వైతం, అంగీకరించనిది బౌద్ధం కావడం వలన అది నాస్తిక దర్శనమైంది. అయినా ఆచరణలో సామాజిక స్పృహ, - సంఘంశరణం గచ్చామి - అనే ధోరణి వుండడం వలన బౌద్ధం చాలా దేశాలలో వ్యాపించింది. కాన సంఘసేవ చేయాలనే ఆదర్శం ఆచరణీయం.

13. యుద్ధం

కారణాలు - నివారణలు

స్వార్థభావన అహంకారాన్ని పెంచుతుంది. దాని కథివతి కుజాడు. ఇతడు సేనానాయకుడు. అతని ఉపగ్రహాలు రెండు - ఫోబోస్, డైహెస్ (భయము, యుద్ధము) ఎదుటివారు మనకంటే గొప్పవారేమో, మనను దాటుతారేమో అనే భయాలు యుద్ధాన్ని ప్రేరేపిస్తాయి. కుజాడు తులారాశిలో స్తంభించి, శనిదృష్టి పొంది ఈ యుద్ధ దుష్టిని ప్రేరేపిస్తాడు.

మన కర్తవ్యం విశ్వశాంతిని కోరుతూ సుబ్రహ్మణ్య స్తోత్రం, విజయాన్ని కోరుతూ దుర్గా స్తోత్రం అందరి సహకారానికి అవసరమైన పుణ్యబలాన్ని కోరుతూ శ్రీరామ జయరామ జయ జయ రామ అనే మంత్ర జపం చేయవలసిందిగాను, భారతదేశానికి విజయం రావాలని మన సైనికులు మనను కాపాడుతున్నందున వారిని కాపాడమని దైవాన్ని ప్రార్థిస్తూ ధ్యానం చేయాలని మనం సంకల్పం తీసుకోవాలి.

అవసరం లేని సమస్యలను సృష్టిస్తూన్న మిలిటెంట్లు సామాన్యజనాన్ని చంపే పద్ధతి చాలా దారుణంగా వుంది. వారిలో ఆ ద్వేషక్రోధాలు ఉపశమించాలని మనం ప్రార్థన చేయడం అవసరం. త్వరలో అధికారులు ఆ మిలిటెంట్లను పట్టుకోగలగాలని, వారి అకృత్యాలను నిరోధించగలగాలని అధికారులకు అట్టి శక్తియుక్తులను ప్రసాదించమని మనసారా భగవంతుని ప్రార్థిద్దాం.

అత్యవసరమైన ధన సహకారాన్ని మనకు చేతనైనంతవరకు మన సైనిక రక్షణ నిధికి అర్పిద్దాం. మీరు స్వయంగా పంపినా, మీ పేరు పంపితే మన

పత్రికలో ప్రచురిద్దాం. దానివలన ఇతరులకు గూడా ప్రేరణ కల్గించిన వారమౌతాము లేదా మన పత్రిక ద్వారా పంపినా అది మనం అందజేసే అవకాశం వుంది.

ఆధ్యాత్మిక, లౌకిక ప్రయత్నాల ద్వారా మనం దేశ రక్షణకు మనసావాచా కర్మణా సహకరిద్దాం.

స్వస్తి ప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం
న్యాయేన మార్గేణ మహిం మహిశాః
గోబ్రాహ్మణేభ్యః శుభమస్తు నిత్యం
లోకా స్సమస్తాః సుఖినోభవంతు.

14. గ్రహణం - కర్తవ్యాలు

గ్రహణ యుగం 18 సంవత్సరాల కాలపరిమితిలో వచ్చిన గ్రహణాలే మళ్ళీ వస్తుంటాయి. అందువలననే 18 సంవత్సరాల రాహుగ్రహ సంచారం 12 రాసుల్లో జరుగుతుంటుంది. ఆ గ్రహణం వ్యక్తుల మనస్సులపైన, దేశాలపైన ప్రభావం చూపుతుందని ప్రాచీన గ్రంథాలు చెబుతున్నాయి.

ప్రత్యక్షంగా ఆ కాంతిని దర్శిస్తే ఏర్పడే దుష్ఫలితాలను గూర్చి ఆధునిక విజ్ఞానం వ్యక్తీకరిస్తోంది. వ్యక్తులపై చూపే వేరువేరు ప్రభావాలను గూర్చి ఆధునిక విజ్ఞానం ఇంకా పరిశోధన చేయడం లేదు. ఆ కారణం వలన ఆధునిక విజ్ఞానాన్ని అనుసరించుకుంటే గ్రహణ ప్రభావం ప్రత్యక్షంగా (తగు జాగ్రత్తలు లేకుండా) చూడడం తప్పు అని తెలుస్తోంది.

ప్రాచీన శాస్త్రాల ఆధారంగా పరిశీలించినట్లైతే కొన్ని రాసులలో జన్మించిన వారికి గ్రహణం దుష్ఫలితాల నిస్తుందని అర్థం అవుతుంది. కొన్ని దేశాల (ఆ రాశికి చెందిన దేశాలు) వారికి గూడా దోష ప్రభావం ఉంటుందని అర్థం అవుతుంది. ఆ దోష ప్రభావం యొక్క స్థాయి ఏమిటి? ఎంతవరకు? అనే విషయంలో తీవ్రంగా ఆలోచించవలసిన అవసరం వుంది.

తొమ్మిది గ్రహాలు 12 రాసుల్లో 108 నవాంశల్లో 360 డిగ్రీల్లో 720 షష్ఠ్యంశల్లో సంచరిస్తున్నందువలన చూపుతున్న ప్రభావాలను పరిగణనలోనికి తీసుకుంటూ గ్రహణ గోచారాన్ని కూడా ఒక భాగంగానే పరిగణించవలసి వుంటుంది.

ఆ కోణంలో పరిశీలించినపుడు గ్రహణానికి వున్న ప్రత్యేకమైన విలువ కొంత మాత్రమే అవుతుంది. కాని దురదృష్టవశాత్తు కొందరు ఆర్బాటమే

ప్రధానంగా భయపెట్టడమే శాస్త్ర ప్రయోజనం అన్న రీతిలో అధికంగా భయపెడుతున్నారు.

ప్రకృతి సహజమైన ఒక పరిణామమే గ్రహణం. దానిని గోరంతలను కొండంతలుగా చేస్తూ ప్రజలను భయభ్రాంతులను చేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఆయా వ్యక్తులు వ్యక్తీకరించిన అభిప్రాయాలు వ్యాసాల రూపంలో పత్రికలలో సంచలనాన్ని సృష్టిస్తున్నాయి.

అట్టి వారికి నాదొక మనవి. శాస్త్రం మంచిని ఆచరించమని చెబుతుంది. పరిష్కారం లేని సమస్యలను మన ముందుంచేది శాస్త్రమే కాదు. అందువలన దోష ఫలితాలను చెప్పే శాస్త్రమే పరిహారాలను, పరిష్కారాలను కూడా చెబుతుంటుంది. ఇంతకు ముందు ఆ శాస్త్ర భాగాలను చదివి వుండకపోతే మరల చదివి, పరిష్కారాలను సూచించండి తప్ప, ప్రజలను భయభ్రాంతులను చేస్తే ఆ పనివలన శాస్త్రానికి, మీకు గూడ అప్రతిష్టాకరమే అవుతుంది. కాన దయచేసి అసంపూర్ణ విషయాలను వ్యక్తీకరించవద్దని మనవి.

ప్రస్తుతాంశం కర్కాటకంలో గ్రహణం పడుతున్నందువలన కర్కాటకం, సింహం, ధనుస్సు, మేషం అనే 4 రాసుల వారికి గ్రహణ సూచిత దోషం వుంటుంది. దానికి పరిహారంగా :

బంగారంతో పాము, సూర్యుడు, వెండితో చంద్రుడు, చెంచాలు తయారుచేయించి, రాగి పాత్రలో నెయ్యివేసి నువ్వులు, వస్త్రం దక్షిణలతో గ్రహణ మోక్షం ఆరంభించిన తరువాత దానం చేయాలి.

సామాన్య నియమాలు :

1. గ్రహణం ఆరంభమైన వెంటనే స్నానం చేయాలి.
2. మనకు ఉపదేశం ఉన్న మంత్రాలు గ్రహణ సమయంలో జపించాలి. అలా జపించకపోతే ఆ మంత్రం మనకు ఫలించడం మానేస్తుంది.

3. గ్రహణం విడిచిన తరువాత మరల ముక్తి స్నానం చేయాలి.
4. గ్రహణానికి ముందు 12 గంటలపాటు ఆహారం తీసుకోకుండా ఉపవాసం ఉండాలి.

విశేష నియమాలు :

1. మన జపాలు ఇతరులచే చేయించుకుంటూ, ఒక మంత్రాన్ని గ్రహణారంభ కాలం నుండి గ్రహణం పూర్తి అయ్యే వరకూ జపం చేస్తే ఆ మంత్రం సిద్ధిస్తుంది.
2. ఊరగాయలు మొదలైన పదార్థాలపై దర్బాసనాలు కప్పవలసి వుంటుంది. (గ్రహణ సమయంలో ప్రసరించే తీక్షణమైన సూర్యుని అతి నీలలోహిత కిరణాలను దర్భలు మాత్రమే నిరోధించగలవని ఆధునిక వైజ్ఞానికులు గుర్తించారు.)
3. గర్భిణీ స్త్రీలు కూడా దర్బాసనంతో గర్భాన్ని కప్పుకొని సంరక్షించుకొవడం న్యాయం. వీరు కదలకుండా పరుండవలసి వుంటుంది.

అనవసర భయాందోళనలు చెందకుండా భగవదారాధన చేసుకోవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను.

15. ప్రజ్ఞాపరాధం

మనలో చాలా మంది తప్పులు చేస్తుంటాం. ఎటుగని పాపం ఏళ్లో కలుస్తుంది - అని మనని మనం సర్ది చెప్పుకొని తెలియక తప్పు చేశాం అని మనని మనం భ్రమ పెట్టుకుందుకు వ్రయత్నిస్తాం.

కాని వాస్తవానికి మనం చేసేది తప్పైతే, అది తప్పని అంతరాత్మ చెపుతూంటుంది. స్వార్థంతో చేసే తప్పు పనులకు కూడా అంతరాత్మ ప్రబోధం ప్రకారం చేశామని సమర్థించుకొనేవారు కూడా మనలో కొందరు కనిపిస్తుంటారు.

తెలిసేచేసే తప్పునే ప్రజ్ఞాపరాధం అంటోంది వైద్యశాస్త్రం. మన శరీరానికి అవసరమైన దేమిటో, ఎంత అవసరమో తెలిసినా కూడా యుక్తాహార విహారాదుల నతిక్రమించిన వానికి అనారోగ్యం చేస్తుందని దాని అర్థం. నీ కడుపు కెంతకాలాలో నీకే తెలియదా? - అని మందలించే మాతృమూర్తి మాటల్లోని మర్మమిదే.

తగిన ఆహార వ్యవహారాలు దుఃఖాన్ని తొలగించే యోగాన్ని అందిస్తుందని భగవద్గీతాకారుని వచనం.

యుక్తాహార విహారస్య యుక్త చేష్టస్య కర్మసు
యుక్త స్వప్నావ బోధస్య యోగో భవతి దుఃఖః

మంచివాళ్ళ కారణంగానే చెడ్డవారు పాలకులౌతున్నారు ఓటేయని మంచివాడివలన చెడ్డవాడు గెలుస్తున్నాడు - అంటాడో మహనీయుడు. నిలబడ్డవారంతా చెడ్డవారే కాబట్టి ఎవ్వరికీ ఓటేయడం ఇష్టంలేక ఓటే వేయలేదు అనే మంచివాళ్ళున్నంత కాలం దేశం బాగుపడదు. కాబట్టి మన

ఆనందం కోసం మనం ఉన్నవారిలో మంచివారిని ఎన్నుకొని ఓటేయడం మంచికి ప్రారంభం అవుతుంది. మంచి మనసుతో మనం ఓటేస్తే మనం ఓటేసి గెలిపించిన వ్యక్తి చెడ్డ చేయడానికి సాహసించడు. స్వార్థంతో ఓటేస్తే గెలిచినవాడు కూడా అధిక స్వార్థభావన కలిగే ఉంటాడు.

కాబట్టి దయచేసి స్వార్థాదులకు లోను కాకుండా మంచివాడికి మన ఓటు వేద్దాం. దేశాన్ని, మనలను కాపాడుకుందాం.

16. కృషి - అనుభూతి

జ్యోతిశ్శాస్త్రంలో కేంద్రాలు, పుణ్యస్థలాలు, అపోక్షిమాలు అనే సంకేతాలు కనిపిస్తాయి. కేంద్రాలు కృషికి సంకేతాలు ఆ భావాలలోని అంశాలను కృషిలేనిదే సాధించడం కుదరదు.

లగ్నంలో వృశ్చి యొక్క సామర్థ్యం, ప్రవర్తన. గౌరవం ఉన్నాయి. వాటిని సాధించాలన్నా, సాధించినవి నిలుపుకోవాలన్నా నిరంతర కృషి అత్యవసరం అవుతుంటుంది.

చతుర్దశ్థానంలో సుఖం, వాహనం, గృహం మొదలైన అంశాలున్నాయి. వానిలో దేన్ని సాధించాలన్నా, సాధించినవి నిలుపుకోవాలన్నా విపరీతమైన కృషి అత్యవసరం.

సప్తమంలో సామాజిక సంబంధాలు భార్య లేక భర్తఉన్నారు. సామాజిక స్నేహసంబంధాలు సాధించడం ఒక ఎత్తైతే, వాటిని సక్రమంగా నిలుపుకోవడం మరో ఎత్తు. అనుకొన్న లక్షణాలున్న భార్య లేక భర్త లభించాలంటే విపరీతమైన కృషి ఉండాలి. ప్రేమించడంకన్నా ప్రేమించబడడం చాలా ఘనమైన విషయం అని అందరూ ఎరిగినదే.

దశమం అధికారం. అది సాధించాలంటే ఎంత శ్రమపడాలో రాజకీయ నాయకుల కృషి చూస్తే తెలుస్తుంది. అది నిలబెట్టుకోవడం గగనకుసుమమే.

ఇలా కేంద్రాలు - విశేషమైన కృషి అవసరమౌతుంది - అనే అంశాలకు స్థానాలౌతున్నాయి.

అపోక్లీమానైన 3,6,12 భావాలను పరిశీలిద్దాం. 3వ భావం పరాక్రమం (పర + ఆక్రమ). ఇతరులను ఆక్రమించుకోవడం (ఆకట్టుకోవడం) అనే అర్థాన్ని గ్రహించాలి. ఆకట్టుకోగలగడంలో కృషికి ప్రాధాన్యం ఏ మాత్రం లేదు. ఆకట్టుకోవడానికి కృషి చేస్తే ఎదురు తిరిగే సమస్యలు కోకొల్లలు. దానికి పూర్వ పుణ్యముంటేనే సాధ్యపడుతుంది. తృతీయభావంలో ఈవిధమైన జనసహకారం పరిశీలించవలసి వుంటుంది. జన సహకారం ప్రయత్నసాధ్యం కాదు.

షష్ఠంలో రోగ నిరోధకశక్తి, విజయశక్తి వున్నాయి. ఆ అంశాలు గూడా పూర్వపుణ్యం వలన సిద్ధించేవే తప్ప, ప్రయత్నసాధ్యాలు కావు.

నవమంలోని తృప్తి, ఆనందానుభూతి ప్రయత్నసాధ్యాలు కావు. వ్యయంలోని సుఖనిద్ర కూడా ప్రయత్నం వలన సిద్ధించదు.

ఇక మిగిలిన పుణ్యఫలాలు 2, 5, 8, 11 భావాలు. ద్వితీయంలో కుటుంబ సౌఖ్యం, మాటవిలువ ఉన్నాయి. వాటిని కొంత ప్రయత్నంలో సాధించవచ్చు. కొంత పుణ్యబలం కావాలి.

5లో ఆరోచనాశక్తి తెలివితేటలు ఉన్నాయి. అవి కొంతవరకు పూర్వపుణ్యం వలన సహజసిద్ధాలుగా వుంటాయి. కొంతవరకు సాధించవచ్చు.

8లో ఆరోగ్యం పూర్వపుణ్య లబ్ధమే అయినా కొంతవరకు ప్రవర్తనతో సాధించుకోవాలి. లాభం కూడా పూర్వపుణ్య లబ్ధమే అయినా కొంత కృషి చేయాలి.

మొత్తంపై పరిశీలిస్తే కేంద్రాలు కృషికి, అపోక్లీమాలు అనుభూతికి ప్రాధాన్యమీయగా పుణ్యఫలాలు అనుభూతికి, కృషికి సమ ప్రాధాన్యం యిస్తాయి. అనుభూతి పూర్వపుణ్యంపై ఆధారపడి వుంటుంది. కృషికి అనుభూతికి సమ ప్రాధాన్యం ఇవ్వడం వలన పుణ్యఫలాలు విశిష్టమైనవి.

కృషిప్రధానుడు అనుభూతికి దూరంగా వుంటాడు. అభివృద్ధి ఎక్కువ సాధిస్తాడు. అనుభూతి ప్రధానుడు కృషికి అసలు ప్రాధాన్యమీయడు. అభివృద్ధి ఉండదు. రెండింటికి సమ ప్రాధాన్యమిచ్చే వ్యక్తి పుణ్యఫల ప్రధానుడు. కేంద్రాలలో శుభగ్రహాలు, లేక మిత్ర షేత్రాల్లో వున్న గ్రహాలు ఎక్కువగా వుంటే కృషిశీలుడౌతాడు. అతడు సాధించిన సంపాదించిన అంశములను ఇతరులు అనుభవిస్తారు. శత్రు గ్రహాలు ఎక్కువ వుంటే కృషికి తగిన ఫలితాలుండవు.

అపొక్లిమాలలో శుభ, మిత్రగ్రహాలు అధికంగా ఉంటే ఇతరుల సంపాదనను జాతకుడు ఎక్కువగా అనుభవిస్తాడు. శత్రు గ్రహాలుంటే అనుభవిస్తాడు. కాని ఆనందం, తృప్తి వుండవు.

పుణ్యఫలాలలో శుభ మిత్ర గ్రహాలుంటే కృషికి అనుభవానికి సమ ప్రాధాన్యం యిచ్చి ఫలవంతమైన జీవనం కలవాడౌతాడని గ్రహించాలి.

17. మోక్షేక హేతువిద్యాతు శ్రీవిద్వైవన సంశయః

ప్రతివ్యక్తి ఆనందాన్నే కోరుతాడు. కారణం తన స్వరూపం ఆనందం కావడమే.

కాంతి పత్రహరితాన్ని ఉత్పత్తి చేస్తోంది. దాని సారమే ప్రకృతిపుష్పంగా ఫలంగా మార్పులు చెందుతోంది. అది ఆహారంగా, శరీరంగా, మనస్సుగా మార్పు చెందుతోంది. కాంతిజ్ఞానం, ఆనందం సమూహస్వరూపం గలవే. వీటన్నిటి మధ్య ఉనికి అనేది ఉండనే వుంది. కావుననే సత్ (ఉనికి) చిత్ (జ్ఞానం) ఆనందమూర్తి పరమాత్మ. సృష్టిచే తల్లి రూపమే ఆ పరమాత్మ అనేది ఆ ఆదిశంకరుని అభిభాషణ.

లోకం జడ చేతనామయం. చైతన్యరూపియైన జీవుడు జడాంశతో కలిసి జడపదార్థాలలోనే చైతన్యరూపమైన ఆనందాన్ని వెతుకుతూ వుంటాడు.

భోగేచ్ఛ మోక్షేచ్ఛ. ఈ రెండు ఇచ్చలలో భోగేచ్ఛ ఎంత ప్రబలినా మోక్షేచ్ఛను నశింపచేయలేదు. మోక్షేచ్ఛ ప్రబలితే భోగేచ్ఛ నశిస్తుంది. జడం చైతన్యాన్ని ఏమీ చేయలేదు. జడాన్ని చైతన్యం ఏమైనా చేయగలదు. ఆనందరూపమైన పరమాత్మను గుర్తించే ప్రయత్నమే కాంక్ష.

కాంక్ష యొక్క స్వరూపాన్ని పరిశీలిద్దాం. పరమాత్మ అంతటా నిండినవాడు. ఆ లక్షణాన్ని గలిగిన తాను దాన్ని అభ్యసించడం కోసమే వ్యాపింపజేసి ఆయా వ్యక్తులపై మమతను సాధించి తన పరిధిని పెంచుకోజూస్తున్నాడు. అలా పరిధిని బాగా వ్యాపింపజేసుకున్న మహాత్ములు వసుధైక కుటుంబీకులౌతున్నారు. ఈ కోణంలో ఆలోచిస్తే ఏ వ్యక్తి ఏవని

చేసినా దానికి గల కారణం మోక్షేచ్ఛ యొక్క ప్రతిరూపమే కాని అందుకోసమని తెలియకుండా చేస్తున్నాడు. అదే అజ్ఞానం. భోగేచ్ఛతో ఆరంభమైన ఆధ్యాత్మిక చింతన మోక్షేచ్ఛగా ఆకృతి దాల్చడమే మానవ జీవన పరమార్థం.

అన్ని కోరికలను తీర్చుకోవడానికి సుఖానుభూతికి జ్యోతిశ్శాస్త్ర పరంగా చతుర్దశ్చానం మూలం. అందులోనే విద్య, వాహనం, గృహం, ఆహారం ఉన్నాయి. వాటినందించే అమ్మ గూడా వుంది. అమ్మ అన్ని సుఖాలకూ ఆలవాలమనే భావన నుండే అమ్మవారి పూజ రూపుదిద్దుకుంది.

ఆకాశంలో అభిజన్మక్షత్రం ఒకటిగా కన్పిస్తోంది కాని దానిలో 4 చుక్కలు రెండు జంటలుగా ఉన్నాయి. ఆ రెండు జంటల గరిమనాభి శూన్య ప్రదేశంలో వుంది. ఆ రెండు జంటలు శివపార్వతులకు, లక్ష్మీనారాయణులకు ప్రతీకలైతే మధ్య శూన్యంలో వున్న గరిమనాభి నాభికమలం నుండి ఉద్భవించిన బ్రహ్మకు ప్రతీక. ఆ ప్రదేశం నుండి వెలువడే శబ్దతరంగాలే సృష్ట్యాదిలో జీవోత్పత్తికి హేతువైనాయని వైజ్ఞానికుల భావన.

భూరితి భువమ సృజత - అనేది వేదవాక్కు. వాగర్థాలు నిత్య సంప్రక్తాలని కాశిదాసు కమనీయ కవిత. సృష్టికి మూలకారణమైన శబ్ద స్వరూపిణి వాగ్దేవి. తత్వసంబంధంగా ఆలోచిస్తే, ఐశ్వర్యకారకుడైన ఈశ్వరుడు (ఐశ్వర్యం ఈశ్వరాదిచ్ఛేత్), లక్ష్మీ ఓకే తత్వం కలవారు. లయకారకుడు శివుడు. సకల యుద్ధాలు లయరూపాలే. ఆ యుద్ధాలకు మూలం ధనమే కావడం వలన లక్ష్మీ అష్టోత్తరంలో ఆమె త్రోధసంభవ అయింది.

లలిత - రామునిగా, శ్యామల - కృష్ణునిగా అవతరించారనే మాట. పార్వతి నారాయణ సహోదరి అట. గమనిస్తే పార్వతి నలుపు, విష్ణువు

నలుపు అనేవి పరిశీలిస్తే, పార్వతి, విష్ణువు ఒకే తత్వం గలవారని అర్థం అవుతుంది. లక్ష్మి విష్ణువక్షస్థలాలయ కావడం, పార్వతి అర్ధనారీశ్వరి కావడం చూస్తే నాలుగు నామాలేగాని ఆ రెండు జంటలూ అభిజిత్తులోని రెండు జంటలనీ, వాటి గరిమనాభి నాభికమలజాతుడైన బ్రహ్మ అనీ, అభిజిన్నక్షత్రం త్రిమూర్త్యాత్మకం, త్రిశక్త్యాత్మకమనీ అర్థం అవుతుంది.

ఖగోళ వింత తెలుసుకోవడం ఖగోళ విజ్ఞానం. ఆ స్థితికి మనకు గల బంధాన్ని తెలుసుకోవడం అసలైన విజ్ఞానం. అనుభూతాత్మక విజ్ఞానం వ్యక్తికి ఆనంద సాధనకు ఉపకరించాలి. ఆ కోణం, మన ప్రాచీన విజ్ఞానంలోని అంశాలను ఆధునిక వైజ్ఞానిక దృక్కోణం ద్వారా సమన్వయం చేసుకోవడం ద్వారా భావనను బలపర్చుకోవచ్చును.

నిత్య సత్య బ్రహ్మస్వరూపం, సాపేక్ష సత్యార్థో కొన్ని ఆలోచనలు నిత్య సత్యం వైపు మనసును ప్రసరింపజేస్తాయి. మోక్షం కోసం తెలుసుకోదగిన విద్యయే శ్రీవిద్యయని భావన చేస్తూ తక్కిన లౌకిక విషయాలలో వాడుతున్న విద్యాశబ్దం సమగ్రమైన విద్యాబోధకం కావడం లేదనే అంశాన్ని పెద్దలు వ్యక్తీకరించారు.

నూతన సంవత్సర సందర్భంగా మన విద్యలన్నిటినీ అంతర్దుష్టి బలపడడం కోసం వినియోగిద్దాం.

18. విద్య

కావ్యం యశస్వీ ధ కృతే వ్యవహార విదే, శివేతరక్షతయే
అంటారు. కావ్యం అనే స్థానంలో విద్యను అర్థం చేసుకోవచ్చు.

విద్య వలన కీర్తి, ధనం, వ్యవహార నైపుణ్యం, అమంగళ పరిహారం
మొదలైన ఫలితాలను చెప్పుకోవచ్చు.

పూర్వం ప్రయోజనాలు ఉత్తమమైనవిగా గుర్తించబడ్డాయి.
వర్తమాన కాలంలో విద్యా ప్రయోజనం వృత్తి, ధనం అనేవిగానే
గుర్తించబడుతున్నాయి.

విద్యావంతుడైన మోసగాడు విద్యాహీనుడైన మోసగాడి కంటే
సమాజానికి చాలా ప్రమాదకారి.

నేటి కాలంలో పరీక్షలు పూర్తి చేయడమే విద్యావంతుడు అనడానికి
సంకేతంగా మారింది. నిజానికి తనకు తెలియనిదేదో తెలిసినవాడు
తెలివైనవాడు. కాని సమాజంలో తనకు తెలియనిది కూడా తెలియదని
అంగీకరించలేక, అన్నీ తెలుసు అని ఇతరులను భ్రమింపజేయడం గొప్పగా
భ్రమిస్తున్నారు.

నిజమైన జ్ఞానం మోక్షోపయోగి మాత్రమే విద్య అంటే జ్ఞానమే. ఆ
విషయం నేటి విద్యాబోధనలో ధర్మం, సచ్చిలం, జీవితలక్ష్యం, మోక్షం
మొదలైన అంశాలకు తావు లేకుండా వుంది. ఈ పదాలను నోటిపెంటు
రానిస్తే అతనినో మూర్ఖునిగా, సమాజానికే కాదు తనకు గూడా పనికిరాని
వాడుగా చుట్టూ వుండే వ్యక్తులు అదోలా చూస్తూండడం చూస్తూంటే
సమాజపు గమనం ఎటువైపో తెలియడం లేదు. మంచిపేరు కోసంగాని,

దోషస్థితుల నుండి తనను తాను రక్షించుకోవడానికి గాని ఆలోచించకుండా సామాజిక విలువలు చాలా వేగంగా మారిపోతున్నాయి.

మా చిన్నవాడి గురించి బెంగలేదు, పెద్దబ్బాయే అస్తమానం చదువుకోవడం తప్ప ఇంకేమీ తెలియదు. పెద్దవాడు ఎలా బతుకుతాడో అని భయంగా వుంది. చిన్నవాడి విషయంలో ఆ భయం లేదు. ఎందుకంటే ఇప్పుడే వాడు నా జేబులో డబ్బు కొట్టేస్తున్నాడు. కాబట్టి వాడి బతుకువాడు బతకగలడు అని భావిస్తున్న తల్లిదండ్రులు నైతికతను గూర్చి రాబోయే సమాజాన్ని గూర్చి బాగా ఆలోచించాలి.

సంతానం మన కోసం కాదు. వాళ్ళెలాగా మనని చూస్తారనే నమ్మకం లేదు. సమాజానికి మంచి పొరుణ్ణి అందించగలిగామా? అనేది ప్రతీ తండ్రి ఆలోచించవలసిన ముఖ్యాంశం.

పిల్లల మనోభావాలపై జరిగిన పరిశోధనలో, తల్లిదండ్రులు చేసిందే చేస్తాంగాని, చెప్పింది చెయ్యం - అని చాలామంది పిల్లలు చెప్పారు. కాబట్టి మనం సత్ప్రవర్తన కలిగి వుంటే భవిష్యత్తరం సత్ప్రవర్తనను అలవర్చుకుంటుంది. పిల్లవాడికి మార్కులు వేయిద్దాం, బాగా లంచాలోచ్చే ఉద్యోగికి పిల్లనిద్దాం - మొదలైన భావనలే భవిష్యత్తరాన్ని భ్రష్టుపట్టిస్తున్నాయి. అందువలన విద్యా ప్రయోజనాలను మనసుకు పట్టించుకోవడం భారతీయ విద్యులను గౌరవించడం నేర్చుకుందాం.

19. మనసు - ఆరోగ్యం

ఉత్సాహంగా వున్న వ్యక్తి ఏ పనినైనా చక్కగా చేయగలుగుతాడు. నిరుత్సాహంతో వున్న వ్యక్తి శరీరశక్తిని కోల్పోతాడు. ఉత్తమ జన్మ మానవజన్మ కావడం వలన దానిని సఫలం చేసుకోవడానికి ఎల్లవేళలా ఆనందంగా గడపగలగాలి.

ఆనందమే శరీరానికి మనసుకు శక్తిని ప్రసాదిస్తుంది. దైవ స్మరణ శరీరానికి, మనస్సుకు శక్తినిస్తుంది. శ్రమకాలం ధనం వ్యర్థం కాకుండా ఉండాలంటే నిరంతరం శ్వాస జపసహితం కావాలి.

అజపాగాయత్రి పేర శ్వాసను జపంగా మలచడం యోగశాస్త్రం వద్దతి. అది ఆరోగ్యాన్ని, ఆయువును కూడ వృద్ధిపరుస్తుంది.

నాస్త్వత్సాహోత్పరం బలం - అని సుందరకాండ చెపుతోంది. హనుమంతుడు ఉత్సాహానికి ప్రతీక కావడం వలన ఆతని స్మరణ కూడా ఉత్సాహాన్నిస్తుంది.

కార్యసాధనాశక్తిని విస్తృతపరచి, కార్య సమగ్రతకు తోడ్పడుతుందని పెద్దలంటారు.

బుద్ధిర్బలం యశోధైర్యం నిర్భయత్వం అరోగితా
అజాడ్యం వాక్పటుత్వంచ హనుమత్స్మరణాద్భవేత్.

హనుమంతుని స్మరణ వలన నిశ్చయశక్తి శరీర బలం, మంచిపేరు, మనోధైర్యం, భయం లేకపోవడం, అనారోగ్యం లేకపోవడం, చురుకుదనం, వాక్పటుత్వం మొదలైన సద్గుణాలు కలుగుతాయని పై వచనానికి అర్థం.

ఆనందకరమైన మనసు ఆరోగ్యానికి కారణమౌతుందని గుర్తించాలి.

20. సరస్వతీమూర్తి శ్రీ కావాలి

చెడు చూడరాదని కళ్ళు మూసుకుంటే మంచి కూడా కనిపించదు. చెడ్డ జరుగుతున్నప్పుడు తాను సమర్థుడై తే దాన్నినిరోధించాలి. సమర్థత లేకుంటే సమర్థులను ఆశ్రయించి ఆ చెడ్డను నిరోధించాలి.

సమాజంలో ఇతరులకు ఇబ్బందిని కల్గించే స్వభావం కలవారు 10% కంటే ఎక్కువ వుండరు. కాని వారు తమ సాహసం ద్వారా తెగింపుతో తక్కిన 90% వ్యక్తులను తమ అధీనంలో వుంచుకునే ప్రయత్నంచేస్తారు. ఈ ప్రితిలో భయంచేతనో, మన సమయం వ్యర్థమవుతుందనే భావన చేతనో, మనకెందుకులే అనే ఉపేక్షాభావంతోనోమన పనికాదనే నిర్లప్తతతోనో సమర్థులు పూరుకుంటే జరిగే తప్పును అడ్డుకునే వారెవరు?

సామాన్యంగా విద్యావంతురాలుకాని తల్లి తనకున్న ఇద్దరు పిల్లలలో గడుసువాడికిఎక్కువ ప్రయోజనాన్ని కల్పించి గొడవ లేకుండా చేద్దామని ప్రయత్నిస్తుంది. దానితో గడుసువాడు సౌమ్యునిపై ఎల్లవేళలావిజయం సాధిస్తాడు. అదే విజయకారకంగా అలవర్చుకుంటాడు. దానితో సౌమ్యుడు హింసను అలవర్చుకోవడమో, తనను తాను హింసించుకొనే ప్రవృత్తి నలవర్చుకొని ఆత్మన్యూనతా భావానికి రోనవడమో తప్పనిసరి అవుతుంది.

దానివలన గడుసువాడు సమాజానికి కంటకుడౌతాడు. సౌమ్యుడు తనకీ, సమాజానికి ఉపయోగపడని వాడౌతాడు. అంటే అతి చిన్న వయసు నుండి మంచిచెడులను విశదీకరించే తల్లి సమాజానికి ఉపయోగపడే భావిభారత పౌరులను అందించగలుగుతుంది. అలాంటి తల్లి కావాలంటే శ్రీమూర్తి సరస్వతీమూర్తి కావాలి.

మాతృమూర్తికి పితృమూర్తికి ముఖ్యమైన బేధం వుంది. తండ్రి పిల్లవానిలో గల గుణాన్ని మెచ్చుకుంటాడు. మెప్పు అవసరమైనదే. కాని 60 మంది క్లాసులో వుంటే క్లాస్ ఫస్ట్ వచ్చిన వ్యక్తిని మెచ్చుకొని బహుమానం ఇవ్వడం వలన ఆ వ్యక్తి అభివృద్ధిని ప్రేరేపించడం జరుగుతుంది. మిగిలిన 59 మందిని ప్రేరేపించనందువలనవారిలో అసంతృప్తి కలుగుతుంది. అది హింసను ప్రేరేపిస్తుంది. సమాజంలో 59/60 వ్యక్తులను బాధిస్తుంది.

తల్లి మనస్తత్వం సమాజానికి అవసరం. లోపలేని వారు సమాజంలో దొరకరు. ఆ లోపాన్ని ప్రేమతో పూరించగలగడం వలన వారిలో పరివర్తన వస్తుంది. హింసా ప్రవృత్తి పిల్లల్లో పెరిగిందంటే అది కూడా ఆలోచనలో గల లోపమే. ఆ లోపాన్ని ప్రేమతో పూరించి వారిని సరిగా ఆలోచించేలా చేయగల ఓర్పు స్త్రీమూర్తిలోనే అధికంగా వుంటుంది. అట్టి వారికే బోధించే శక్తి అధికంగా వుంటుంది.

కాబట్టి కనీసం 10వ తరగతి వరకైనా స్త్రీమూర్తులే బోధకులైతే సమాజానికి చక్కని పౌరులు అందుతారు. తల్లి మనస్తత్వంగల పురుషులను కూడా ఉత్తమ బోధకులుగా గుర్తించవచ్చు. స్త్రీమూర్తి సరస్వతీమూర్తిగా విద్యా బోధకురాలు కావాలని మనమంతా ఆశిద్దాం.

21. విద్యార్జన

మన విద్యాబోధన ఈ నియమాలను బాలబాలికల కందించగలిగితే విద్య సార్థకమౌతుంది. యువతీయువకులకు నైతిక బలం పెంపొందించుకొనే అవకాశాన్నిచ్చే విద్యాబోధన అవశ్యకమైనది.

నడవడిని చక్కబరిచేదే విద్య

జీవితం ఆచరణ యోగ్యమైన మార్గాన్ని తల్లిదండ్రులు తెలుపలేక, ఆచార్యులు తెలుపలేక కష్టాన్ని ఇబ్బందులను అధిగమించే శక్తిని, సమస్య పరిష్కారశక్తిని అందించకపోతే భావితరం గతి ఏ మార్గంలో నడుస్తుంది?

పిల్లవాడు తనకు వచ్చిన సమస్యను స్నేహితునికి చెప్పుకొన్నాడు. వాడికి ఎంత శక్తి, జ్ఞానము వున్నాయో స్నేహితునికి అంతే వున్నాయి. ఆ స్థితిలో తండ్రి ఆ పిల్లవానిది తప్పు అని కేక లేస్తాడు. స్నేహితుడు నీ సమస్యను తీర్చలేడు, తల్లిదండ్రులతో చెప్పుకోవాలి. వాళ్ళు అమ అనుభవంతో సమస్యను పరిష్కరిస్తారు అంటాడు. అలాగే ఒక మనిషి సమస్యను మరోమనిషి ఎలా తీర్చగలడు? అందువలన తనకున్న సమస్యను సాక్షాత్ దైవంతో చెప్పుకోగల స్థాయికి మనిషి ఎదగాలి.

ఆ విశ్వాస బలంతో సమస్యను పరిష్కరించుకోగలుగుతాడు.

స్మరణ : నేను చాలా ఇబ్బందుల్లో వున్నాను. ఆ సమస్యను పరిష్కరించగలడని నేననుకున్న ఒక మిత్రుడు గుర్తుకు వచ్చాడు. ఒక్క ఫోను చేస్తే అతను వచ్చి నా సమస్యను పరిష్కరిస్తాడనే విశ్వాసంతో నాకు ధైర్యమొచ్చింది. ఆ సమయంలోనే నా సాయాన్ని కోరుతూ మరో మిత్రుడు వచ్చాడు. ఆ మానసిక స్థితి (మూడ్)లో ఆతనికి సాయం చేశాను. నాకు

సాయం చేసే వ్యక్తి యొక్క ప్రభావం (ఇన్నిరేషన్) తోనే నేను సాయం చేయగలిగాను. అతను గుర్తురాక పూర్వం సాయం కోరితే నేనే ఇబ్బందుల్లో పున్నాను అని రెండవ మిత్రుణ్ణి పంపి వేసేవాణ్ణి.

ఈ అనుభవంలో ఒక సమర్థుడైన మిత్రుడు గుర్తురావడం (స్మరణ) వలన నేను శక్తిని పొందాను. ఆ శక్తితో నా సమస్యను నేనే పరిష్కరించుకోగలిగాను.

అలాగే సర్వశక్తివంతుడైన భగవంతుని విశ్వాసంతో స్మరించడం వలన ఏర్పడే శక్తితో మన సమస్యలను మనమే పరిష్కరించుకోగలమని గుర్తించాలి. యువతరం దీన్ని గుర్తించేలా చేయాలి.

22. తానెంతో జగమంత

తనకలిమి యింద భోగము

తన లేమియె సర్వలోక దారిద్ర్యంబున్

తన చావు జగత్ప్రళయము

తను వలచిన యదియె రంభ తథ్యము సుమతీ

అంటాడు సుమతీ శతకకారుడు.

గుమ్మడికాయంత బంగారం లేనివాడెవడండీ అన్నాడట ఒక షావుకారు.

తనకు కలిమివుంటే అందరికీ సంపద వున్నట్లే భావించడం, తన లేమి అంతటా దారిద్ర్యం తాండవిస్తున్నట్లు భావించడం, తన కొచ్చిన కష్టాల్ని జగత్ప్రళయంగా భావించడం, తనవలచిన దానిని రంభగా భావించడం అనే అంశాలను తప్పుగా భావిస్తూ ఆక్షేపిస్తున్నట్లు కనిపిస్తోంది.

తావలచింది రంభ తా మునిగింది గంగ - అని ఇతరులను ఆక్షేపించడం కూడా కనిపిస్తుంది.

ఆత్మవత్సర్వ భూతానియః పశ్యతి సపండితః

- భగవద్గీత

భగవద్గీతలో తన వలె సర్వభూతాలను దర్శించగలవాడు పండితుడన్నాడు. ఈ రెండు భావనల్లో వున్న తేడా ఏమిటి? వాస్తవానికి అన్నిటికంటే ప్రీతిపాత్రమైన వస్తువు తానే.

మరి భావనలో అంతరాన్ని గుర్తించాలి మంచికి చెడుకు నూలుపోగు తేడా. తన వలె ఇతరులకు ఆనందం గలిగే వ్రయత్నం చేస్తే పండితుడు.

తనకున్న దోషాలే ఇతరులకు వుంటాయని గుర్తించి సర్దుకుంటే
గుణము.

తనకున్న దోషాలను సమర్థించుకుంటూ, ఆ దోషాలు ఇతరు
లందరిలో వున్నాయని విమర్శించడం ప్రారంభిస్తే దోషములని అర్థం
చేసుకోవచ్చు.

ఏ వ్యక్తి అయినా తనను బట్టి తనకున్న జ్ఞానపరిధిని బట్టి మాత్రమే
ఇతరులను అర్థం చేసుకోగలడు కదా !

దీప - ఆవళి అంటే దీపాల వరుస అని ఈవదానికి అర్థం. కాంతి
జ్ఞానానికి ఆనందానికి సంతకం.

దీపావళి

దీపంజ్యోతి పరంబ్రహ్మ
దీపం సర్వతమోహరం
దీపేన సాధ్యతే సర్వం
సంధ్యాదీపం నమోస్తుతే.

దీపం పరబ్రహ్మ స్వరూపం. అన్ని చీకట్లను హరిస్తుంది. దీపం
వుంటేనే ఏ వస్త్రానా చేయగలం అనే భావన సంప్రదాయబద్ధమైనది. దీపావళిని
ఆంధ్రులు దివ్యేల పండుగ అని కూడా వ్యవహరిస్తారు.

23. ఆచార్యుడు

ఆచినోతిహి శాస్త్రాణి సాచారేస్థాపయత్సపి
స్వయమాచరతే ప్రాజ్ఞః ఆచార్య ఇతికథ్యతే

శాస్త్ర జ్ఞానార్జన, శాస్త్రీయ విషయాలను ఆచరణలో పెట్టేలా ప్రచారం చేయడం, స్వయంగా ఆచరించడం అనే లక్షణాలు ఆచార్యునికి ఉండాలి.

అతి సామాన్యంగా మనకో మంచి విషయం తెలిసినపుడు దానిని మరల మరల గుర్తు చేసుకుంటాం. దానినే మననం అంటారు. ఈ మనన సమయంలో ఆ అంశానికి అనుకూలమైన, వ్యతిరేకమైన ఆలోచనలు వస్తూంటాయి. అనుకూలమైన ఆలోచనలకు బలం ఏర్పడితే ఆ విషయంపై ప్రీతి బలపడుతుంది. ఆ విషయంపై విశ్వాసం ఏర్పడుతుంది. ఆ విషయంపై ఆత్మీయతాభావం కూడా కలుగుతుంది. అలాంటి విషయం మన పరిసరంలో వున్నవారికి చెప్పేవరకూ మనకు సంతుష్టి కలుగదు. అలా చెప్పినపుడు ఎదుటివారి నుండి కొన్ని ప్రశ్నలు ఎదురౌతాయి. ఆ ప్రశ్నలకు హేతుబద్ధంగా ఎదుటివారికి ఆమోదయోగ్యంగా సమాధానం చెప్పే ప్రయత్నం చేస్తాం. ఆ ప్రయత్నమే ఆ జ్ఞానాన్ని ఇంకా బలపరుస్తుంది. మనం చెప్పే తీరునుబట్టి ఎదుటివ్యక్తి కూడా ఆ విషయాన్ని గురించి ఆలోచించడం, మననం చేయడం, మరొకరికి చెప్పడం చేస్తాడు. ఈ స్థితిలో మనకు నమ్మకం గలిగిన విషయాన్ని మనం ఆచరించడం కూడా అతి సహజమైన స్థితి.

ఈ విధంగా జ్ఞానం వ్యాప్తి చెందుతుంది. కాని,

వినదగు నెవ్వరు చెప్పిన

వినినంతనే వేగపడక వివరింపదగున్

కనికల్ల నిజము తెలిసిన

మనుజుడుపో నీతిపరుడు మహిలో సుమతీ.

అన్నట్లుగా సహేతుక చింతనతోనే సత్యాంశాలు వ్యక్తీకృత మౌతుంటాయి. వాస్తవానికి సత్యాన్ని గుర్తించడం విశ్వసించడం జరిగాక, దాన్ని ఆచరణలో పెట్టడం అంటే తనను తాను గౌరవించుకోవడమే. తనను తాను గౌరవించుకోకుండా ఇతరులు గౌరవించాలని భావించడం అత్యాశ, కాబట్టి తాను ఆచరించినపుడు దానిలోని సాధకబాధకాలు అవగతమై అనుభవజ్ఞానంతో విషయ వివరణ చేయగలుగుతాడు. అట్టి వాడే ఆచార్యుడు. అలాంటి ఆచార్యుడు తన మాట విన్న వారినందరిని ఆచార్యులుగా మార్చగలగుతాడు.

24. ఉగాది

ఉగాది అనే పదమే తెలుగుపదం. దీనికి ప్రకృతి యుగాది. చాంద్రమానం ప్రకారం ఏర్పడినదే ఈ ఉగాది. గ్రహాలలో చంద్రుడు సౌమ్యుడు. ఇతనిని మెత్తవాడు, మెతకవాడు అనే పదాలతో గూడా కొందరు పిలుస్తారు. సౌరమానం సూర్యుని గతిపై ఆధారపడిన మానం. సూర్యుడు కాంతి విషయంలో తీవ్రమైన వాడే కదా !

చంద్ర ప్రాధాన్యమున్న చాంద్రమానానికి, సౌమ్యతను పుణికిపుచ్చుకున్న శ్రీరామచంద్రునికి దగ్గర సంబంధం ఉంది. శ్రీరామ చంద్రుని లగ్నం, చంద్రరాశి కూడా కర్కాటకమే. ఆ కర్కాటకానికి అధిపతి చంద్రుడే.

యుగాది ఉగాది ప్రకృతి వికృతులే. యుగమంటే జంట. సంఘటిని మానవుడు జంట లేకుండా మనుగడ సాధించలేడు. అందుకే కాలంలో జంటలను బాగా గుర్తించాడు. రాత్రి, వగలు, శుక్లపక్షం, ఉత్తరాయణం, దక్షిణాయనం. ఇలా ఇంకా లోతుగా ఆలవోచిస్తే పంచవర్గాత్మక యుగంలో రెండు అధికమాసాలు. 60 సంవత్సరాల కాలంలో రెండు శనిచారలు కనిపిస్తాయి. అలా యుగశబ్దం కాలవాచిగా రూపొంది కలియుగం ద్వాపరయుగం మొదలైనవి ఏర్పడ్డాయి.

చరిత్ర శాస్త్రజ్ఞులు, సాహిత్యపండితులు కూడా ఈ యుగ శబ్దాన్ని కాలవాచిగా ఉపయోగించారు. నన్నయ యుగం, గుప్తుల యుగం ఇత్యాదులు ఈ కోవకు చెందినవే.

మొత్తం మీద యుగాది అంటే కాలపరిగణనలో ఒక ఆరంభకాలం ఏ పనికైనా ఉత్తమ ఆరంభం కార్యసిద్ధికి సంకేతం వత్సరాది నాడు ఎంత శాతం

కాలాన్ని ఆనందంగా గడపగలమో వత్సరమంతా ఆనందాన్ని అదే శాతంలో పంచుకుంటూ పెంచుకోవచ్చని సంప్రదాయం.

ఉగాదినాడు ఉదయాన లేచి కాలకృత్యాలు తీర్చుకొని, స్నానం చేసి మరల మంగళస్నానం చేసి వస్త్రాభరణాలతో అలంకరించుకొని వినాయకుని, సరస్వతిని, నవగ్రహాలను దైవజ్ఞుని పూజించి పంచాంగ శ్రవణం చేసి, వేపపువ్వు, పటిక, బెల్లం, మామిడిముక్కలు, చింతపండు, నెయ్యి, అరటిపండు, చెఱకుముక్కలు, కొబ్బరిముక్కలు వేసి చేసిన వేపపువ్వు వచ్చడిని నివేదించి స్వీకరించాలని సంప్రదాయం. ఇది ఆరోగ్యరీత్యా చక్కని ఫలితాల నందించడమే కాకుండా గ్రహాలకు అధిపత్యం గల రుచులతో మిళితం కావడం వలన గ్రహదోషాలను నివారించి సత్ఫలితాలను అందించడంలో గూడా సమర్థవంతమైనది.

వేపపువ్వు రక్తాన్ని పరిశుద్ధం చేస్తుంది. ఋతువుల మార్పువల్ల శరీరంలో వచ్చే మర్బులకు శరీరం ఇబ్బంది పడకుండా కాపాడుతుంది. వేపపువ్వులోని చేదు ఆ వృక్షమునందలి మౌలికా గుణాలన్నిటినీ తనలో ఇముడుకొని శరీరంలోని వాత, పిత్త, కఫాలను సమ ప్రకృతిలో వుంచే శక్తి కలిగి వుంది. జ్యోతిశ్శాస్త్రంలో వాత, పిత్త, కఫాల సమ ప్రకృతి గలవాడు బుధుడు.

పటిక బెల్లం గురునకు చెందిన ద్రవ్యం. ఇందున్న ఔషధగుణాల వలన ఆయుర్వేదంలో చాలా మందులకు దీనిని అనుపానంగా వాడతారు. గురుడు పూర్తి శుభగ్రహం కావడం వలన మంచివాడు. అందరితోను కలిసి మెలసి తిరుగుతూ అందరిలోని మంచిని వెలికి తీయగలవాడు అయినట్లుగా అన్ని ఔషధములలోని మంచి లక్షణాలను వృద్ధి పొందించే లక్షణం ఈ పటిక బెల్లంలో వుంది.

మామిడిముక్కలు - ఇందులో పులుపు, తీపి లక్షణాలుంటాయి. పులుపు శుక్రనికి ప్రతీక. శుక్రం సౌందర్యాధిపతి. చర్మం ఆరోగ్యవంతంగా ఉండడానికి ఇది ఉపకరిస్తుంది. అందులోని తీపి లక్షణం గురునికి చెందినది. వేసవి ఆరంభకాలంలో శరీరారోగ్యాన్ని కాపాడడం అధికశక్తిని శరీరానికి అందించడంలో ఈ మామిడి విశిష్టమైనది.

చింతపండు హయగ్రీవునకు ప్రీతిప్రదమైనదని పెంజుతుందని సంప్రదాయం. విశేషించి ఈ పులుపుకు అధిపతి శుక్రం ఆలోచనాశక్తి పెంచడానికి ఆరోగ్యానికి ఇది మేలు చేస్తుంది. వేసవిలో ఇందున్న పులుపు ఆరోగ్యాన్నిస్తుంది. మానసిక అనారోగ్యం కలవారికి ఈ చింతపండు తీవ్రమైన ఆలోచనను, ఇంకా పెంచుతుందని వైద్యులు గుర్తించి వారికి దీనిని నిషేధిస్తున్నారు.

నెయ్యికి అధిపతి చంద్రుడు. మనస్సును ఉత్తేజపరచడంలో నెయ్యి ప్రధానపాత్ర వహిస్తుంది. అరటిపండు కూడా చంద్రప్రధానమైనదే. అరటిపండు శరీరానికి అవసరమైన సమగ్ర పౌష్టికాహారాన్ని అందిస్తుంది. చెతికు కుజానికి సంబంధించిన ద్రవ్యం. రక్తశుద్ధికి ఉత్తేజానికి ఇది ఉపకరిస్తుంది.

కొబ్బరి రవిచంద్రుల లక్షణాలను కలిగి ఉంటుంది. రవి ఆరోగ్యానికి చంద్రుడు మనశ్శాంతికి కారణం కావడం వలన ఇది ఆరోగ్యాన్ని మనస్సు నుండి తొలగించడానికి ఉపకరిస్తుంది.

ఇలా మన సంప్రదాయంలో పండుగలు పర్వదినాలు గ్రహగమనాలపై ఆధారపడి ఏయే కాలాల్లో వాడదగిన పదార్థాలు ఆయా కాలాల్లో వాడి, శారీరక, మానసిక ఉత్తేజం పొందడానికి ఉపకరిస్తాయి.

భగవద్గీతలో - యుక్తాహారవిహారస్య - అంటాడు కృష్ణుడు. కాలానికి తగిన ఆహారం తీసుకుంటే దుఃఖాన్ని తొలగించుకొని ఆనందాన్ని పొందవచ్చు. జాతకంలో నడిచేదశకు అనుగుణమైన ఆహారాన్ని స్వీకరించి ఆరోగ్యాన్ని సమకూర్చుకొనే వైద్య ప్రక్రియజ్యోతిర్వైద్యం. ఏ కాలంలో పండేపంటలు ఆకాలంలో స్వీకరించి ప్రకృతికి దగ్గరగా జీవించడం ప్రకృతి శాస్త్రంలోని ఆరోగ్య సూత్రం. మన పండుగలు ఈ అంశాలకు ప్రాధాన్యం ఇస్తూ శారీరక, మానసికారోగ్యాలను వృద్ధి చేస్తున్నాయి.

వాస్తవానికి ధర్మశాస్త్రం ప్రకారం రామునికి జన్మ దినోత్సవం చేయాలి. దశమినాడు రామునికి పట్టాభిషేకం జరిగింది. కాబట్టి పట్టాభిషేకం చేయాలి. జననానికి పట్టాభిషేకానికి మధ్యలో పెళ్ళి చేయాలి. కాని ముఖ్యమైన జన్మ దినోత్సవం పట్టాభిషేకోత్సవం మానేసి కళ్యాణం ఒకటి చేస్తున్నాం.

రాముని పట్టాభిషేకోత్సవం చేస్తే ఆ సంవత్సరమంతా రామరాజ్యంలా వుంటుందని పండిత జనాభిప్రాయం. ఆ ఆచారం కొంచెంగా మిగిలి 60 సంవత్సరాల కోసారి ప్రభవ సంవత్సరంలో భద్రాచలంలో పట్టాభిషేకోత్సవం జరుపుతున్నారు.

తెలుగువారి సంప్రదాయంలో ఉగాది వెళ్ళిన తరువాత, శ్రీరామనవమినాడు సీతాకళ్యాణం చేస్తేగాని తమ పిల్లల పెళ్ళిళ్ళు చేయకూడదనే ఆచారం మిగిలిపోయింది. అది చాలా ఆనందించదగ్గ విషయం.

25. దీపావళి

దీపావళి అంటే దీపాల వరుస అని అర్థం. ఈ దీపావళి విశాఖదత్తుని ముద్రారాక్షసంలో కామిదీ మహాత్మ్యవంగా వర్ణింపబడింది. కార్తీక మాసంలో వెన్నెల మెండుగా వుంటుంది. దీపావళి వెళ్ళిన మరుసటి రోజు నుండి కార్తీకమాసం ప్రారంభమవుతుంది. దీపావళి అమావాస్యనాడు కదా వస్తుంది. పండుగ సందర్భంగా వెలిగించే దీపాలవల్ల వెలుగు నింపుకునే పండుగ కాబట్టి దీన్ని వెన్నెల పండుగగా భావించారు.

కాశ్మీరు నుంచి కన్యాకుమారి వరకూ గల ఆబాలగోపాలం ఆనందంగా జరుపుకొనే సమైక్యతా పర్వదినం ఈ దీపావళి. ఈ పండుగ జరుపుకోవడంలో గల ఉద్దేశ్యం వివిధ ప్రాంతాల్లో వివిధ రకాలుగా వుంది. ప్రధానంగా చెప్పుకొనేది నరకాసురవధ.

వరాహవతారం ధరించిన విష్ణువుకు భూదేవికి పుట్టిన కుమారుడు నరకుడు. ప్రాగ్జాతిపపురం ఇతని నగరం. నరకుడు రాక్షస ప్రవృత్తిలో లోకులను పరిపరి విధాల బాధించడం మొదలుపెట్టాడు. తపోబలంతో పొందిన వరాలను దుర్వినియోగ పరుస్తున్నా, ఇతన్ని మూడు లోకాల్లోను ఎవరూ జయించలేకపోయారు. భూదేవి కూడా తన కుమారుని ప్రవర్తన సహించలేక అతని మరణాన్ని కోరుకుంటూ వచ్చింది. నరకుని బారినుండి తప్పించమని ఇంద్రుడు శ్రీకృష్ణుని కోరగా అతనికి అభయమిచ్చి నరకుని సత్యభామతో కలిసి సంహరించాడు.

వామనావతారంతో విష్ణువు బలిచక్రవర్తిని పాతాళానికి తొక్కివేయడం జరిగిన సందర్భంగాను, రావణవధానంతరం రాముడు అయోధ్యకు వచ్చిన దానికి గుర్తుగాను, విక్రమార్కుని పట్టాభిషేకం జరిగిన రోజుగాను కూడా దీపావళి పండుగ ఉంది.

ఛాయాదేవికి సూర్యునికి పుట్టినవాడు యమధర్మరాజు. నరకుడు అంటే నరకానికి అధిపతి అని అర్థం. నరకుడు జీవులు చేసిన మంచిచెడ్డలను విచారించితగిన శిక్ష నిచ్చే వాడు. చతుర్దశి, అమావాస్య, మరియు పాడ్యమి రోజులుయమునికి, పితృదేవతలకు ఇష్టమైన రోజులు.

శ్లో. చతుర్దశ్యాంతు యే దీపాన్ నరకాయార్చయా తిచ
తేషాం పితృగణాస్సర్వే నరకాత్స్వర్గ మాప్నుయూః

అంటే చతుర్దశిరోజు యమునికి దీపాలు పెట్టి పూజించే వారి పితృదేవతలు నరకాన్నించి స్వర్గానికి వెడలుతారని అర్థం. భాద్రపద మాసంలో వచ్చే మహాలయ పక్షాలకు వచ్చిన పితృదేవతలకు ఈ దీపం ద్వారా మార్గం చూపితే స్వర్గానికి వెడతారని శాస్త్రం.

దీపావళిని కొన్ని ప్రాంతాలవాళ్ళు మూడురోజులు, కొన్ని ప్రాంతాలవాళ్ళు ఐదు రోజులు చేస్తారు.

నరక చతుర్దశికి ముందు రోజు రాత్రి ఇంటి ముందు దీపం పెడతారు. యమదీపంగా పిలువబడే ఈ దీపం అకాలమృత్యువుని తరమేస్తుందని భావిస్తారు. చతుర్దశిరోజు మూడవ ఝాము దాటాక అభ్యంగనం చేయాలి. దీనివల్ల నరకభయం వుండదని ధర్మశాస్త్రం చెపుతుంది.

శ్లో. తతఃప్రదోష సమయే దీపాన్ దద్యాన్మనోరమాన్
దేవాలయే మదేవాపి ప్రాకారో ద్యాన విధిషు గోవాజి
హస్తనాలాయా మేవం ఘనత్రయేపి చతులాసంస్థే
సహస్రాంశౌ ప్రదోషే భూతదర్శయోః ఉల్కాహస్తానరాః

కుర్కః పితృణాం మార్గదర్శనం - అంటే చతుర్దశి మొదలు మూడు రోజుల వరకు సాయం సమయంలో దీపాలను దేవాలయాలలోను, మఠాల్లోను, ప్రాకారాలందు, వీధులందు, గోశాల, హస్తీశాల, గుఱ్ఱపుశాల మున్నగుచోట్ల పెట్టాలి.

దీపావళి రోజు కూడా అభ్యంగనం చేయాలని ధర్మశాస్త్రం చెపుతోంది. ఈరోజు సాయంత్రం లక్ష్మీపూజ చేసి దీపాలను వెలిగించాలి. రాత్రి 12-00 గంటలకు ఇళ్ళు, వాకిళ్ళు తుడిపించి, ఆ కసువునకు (తుక్క) దీపం చూపుతూ బైటపారబోయాలి. ఇలా చేయడం దరిద్రదేవతను తరిమివేయడం అని భావిస్తారు.

పాడ్యమిని బలిపాడ్యమి అని వ్యవహరిస్తారు. ఈ రోజు దానం చేస్తే సిరి తరగదని అంటారు. దీన్ని దృష్టిలో పెట్టుకునే కేదారవ్రతం, గోపూజ, గౌరీపూజ చేయడం ఆచారంగా మారింది.

తరువాత రోజు భ్రాతృ విదియ. ఈరోజు అన్న చెల్లెలింటికి వెళ్లి చెల్లెలి చేతి విందు ఆరగించుట ఆచారం. దీనిని భగినీ హస్తభోజనం అని అంటారు. సూర్యుని కూతురగు యమున అన్నయైన యముని పిలిచి విందు చేసి సత్కరించినట్లు. ఈ సాంప్రదాయం ఇప్పటికీ కొనసాగుతూనే వుంది.

ఆర్కిటిక్ ప్రాంతానికి చెందిన కొన్ని దేశాలవాళ్ళు దీపావళిని ఎంతో ఆనందంగా జరుపుకుంటారు. ఆ ప్రాంతంలో సంవత్సరంలో ఆరు నెలలు పగలు, మిగిలిన ఆరునెలలు రాత్రి వుంటుంది. చీకటి తొలగి వెలుగు ఈ దీపావళి రోజుల్లోనే ఆరంభమవుతుంది. వారంతా వెలుగుల వేళకు చిహ్నంగా ఆ పండుగ చేసుకుంటారు.

మార్వాడీలకు దీపావళి కొత్త సంవత్సరాది. ఈరోజు కొత్త లెక్కల పుస్తకాలను ప్రారంభించి ధనలక్ష్మీ పూజ చేసి దానధర్మాలు చేస్తారు. ఈరోజు

భోజనంలో 14 రకాల కూరగాయలు, ఆకుకూరలు వాడాలని శాస్త్రం చెపుతోంది.

పండుగలన్నీ కూడా ప్రత్యేక ప్రయోజనాన్ని సంతరించుకొని రూపొందించినవే. నరక చతుర్దశి రోజు సన్యాసులతో సహా అందరూ ఆభ్యంగన స్నానం చేయాలని శాస్త్రం. ఎందుకంటే జగత్ చక్ష్మవైన రవి తులారాశిలో సంచరిస్తాడు. ఈ రాశి రవికి నీచరాశి. నీచరాశిలో వున్న రవినుంచి మనం ప్రాణశక్తిని పొందలేం. ఈ కాలం చలికాలం కదా! అందుచే మన శరీరం ఆరోగ్యవంతంగా వుండాలంటే విటమిన్ - ఎ కావాలని వైద్యశాస్త్రం చెపుతోంది. విటమిన్-ఎ నువ్వుల నూనెలో ఎక్కువగా వుంటుంది. అందువల్ల తైలం రాసుకుని, నలుగు పెట్టుకున్నందున శరీరానికి తగిన వేడి లభిస్తుందని నరక చతుర్దశిరోజు తైలాభ్యంగనం తప్పనిసరి అన్నారు.

శ్లో. తైలేలక్ష్మీర్జలే గంగా దీపావళి దేవసేత్
అలక్ష్మీపరిహారార్థం తైలాభ్యంగో విధేయతే.

అంటే దీపావళి రోజు నువ్వులనూనెలోలక్ష్మి అన్ని జలాశయాల్లోని నీటిని గంగ అంటారు. దారిద్ర్య నివారణార్థం నూనెతో తలంటుకుని స్నానం చేయాలి అని అర్థం. ఇక్కడ ఆరోగ్యమే మహాభాగ్యం అన్న రీతిలో అనారోగ్య నివారణచే దారిద్ర్య నివారణ కూడా అని అర్థం చేసుకోవచ్చు.

శ్రావణ భాద్రపద మాసాలు వర్ష ఋతువు కదా! ఈ సమయంలో ఆవిరి బైటకొస్తుంది. భూమిలో విషవాయువులుండడం ప్రసిద్ధమైందే. లోతైన నూతుల్లో దిగినవారు అక్కడి విషవాయు ప్రభావానికి గురికావడం తెలిసిందే. ఆ ఆవిర్గతోబాటు బైటకు వచ్చిన విషవాయువులు అనారోగ్యాలు ప్రబలేలా చేస్తాయి. ఈ సమయంలో వచ్చిన గాలివల్ల అంటువ్యాధులు

సోకుతాయి. లక్క, అతివ్య గంధకం, సూరేకారం, పాదరసం మొదలైన ద్రవ్యాలను ఉపయోగించి చేసి బాణాసంచా కాల్చడం వల్ల వచ్చే పొగతో మనకు కనపడని అనేక క్రిములు నశిస్తాయి. దీనివల్ల మానవులకు, రెక్కపురుగులు నశించడంవల్ల కోతకొచ్చిన పంటలకు మేలు కలుగుతుంది.

దీపం అంటే వెలుగు. వెలుగు జ్ఞానానికి స్రోత. తమస్సు అంటే చీకటి. చీకటి అజ్ఞానానికి గుర్తు. అగ్ని స్వరూపమైన దీపం అజ్ఞానాన్ని నశింపచేసి, జ్ఞానజ్యోతిని వెలిగిస్తుంది. జీవితంలో కష్టాలనీ, చీకటిని జ్ఞానజ్యోతితో పారద్రోలి నిర్వానందాన్ని పొందమని దీపావళి మనకిచ్చే సందేశం.

తమసోమా జ్యోతిర్గమయా.

26. శ్రీరాముని జననం - వాదోపవాదాలు

శ్రీరాముని జననానికి పూర్వం వైశాఖంతో సంవత్సరం ఆరంభమయ్యేది. అందుచేతనే సంవత్సరంలో పన్నెండవది చైత్రమాసం. శ్రీరాముని జననం అయిన తరువాత అదే సంవత్సరారంభంగా గుర్తించబడిందని కొందరు చెబుతున్నారు.

కాని, ఆరు ఋతువులు గడిచినాయి. యజ్ఞం అయిన తరువాత పన్నెండవ మాసం అవడం వలన యజ్ఞం పూర్తి అయిన తరువాత మాసాల్లో చైత్రం పన్నెండవదేగాని సంవత్సరంలో పన్నెండవది కాదు అని అర్థం చేసుకోవడం న్యాయం.

కౌసల్య గర్భధారణకు పాయస భోజనమే కారణమని సంప్రదాయవాదులు అభిప్రాయం. అట్టి ప్రితిలో 12 మాసాలు శ్రీరామచంద్రుడు కౌసల్య గర్భంలో నివసించాడు. తొమ్మిదిమాసాలే గర్భధారణ సామాన్యం. ఈతడు 12 మాసాలు గర్భంలో నివసించడానికి కారణమేమిటి?

ఈ ప్రశ్నకు పండితుల సమాధానం ఇలా వుంది. వేదమే రామాయణంగా అవతరించింది. వేదంలో, సంవత్సరేణ జాయతే అని వున్నందువలన ఆ వేద వాక్యాన్ని సత్యం చేయడానికి శ్రీరామచంద్రుడు 12 మాసాలు తల్లిగర్భంలో వున్నాడు. లోకంలో సహజంగా తొమ్మిది మాసాలే గర్భంలో వుండడం తటస్థిస్తూ వుంటే, వేదంలో సంవత్సరం అని ఎందుకుంది? అనేది గూడా ప్రశ్నే. కాని తండ్రి గర్భంలో మూడు మాసాలు, తల్లి గర్భంలో తొమ్మిది మాసాలు కలసి సంవత్సరం అందరికీ పూర్తి అవుతుంది. శ్రీరాముని విషయంలో, పాయసం ద్వారా తల్లి గర్భంలో

ప్రవేశించినందువలన తండ్రి గర్భంలో లేనందువలన సంవత్సర కాలము తల్లి గర్భంలోనే పూర్తి చేసుకోవలసి వచ్చింది.

సోవ్విచ్చసంస్థేషు పంచసు అనే పంచమ సూర్యాంగారక శని గురు శుక్రేషు సోవ్విచ్చస్థాన స్థితేషు (సూర్యాంగారక శని గురు శుక్రులు ఉచ్చస్థానము లందుండగా అని మహేశ్వర తీర్థులవారు తమ తత్త్వదీపికా వ్యాఖ్యలో పేర్కొనగా, పంచమ గ్రహేషు సోవ్విచ్చసంస్థేషు సూర్యగురు శుక్రాగురు శుక్రాంగారక శనిషు సోవ్విచ్చస్థితేషుసత్పు (సూర్య గురు శుక్రాంగారక శనులు తమ ఉచ్చస్థానములందుండగా) అని రామాయణ భూషణం అనే వ్యాఖ్యానంలో గోవింద రాజులవారు తమ అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తీకరించారు.

వ్యాఖ్యాతల అభిప్రాయం ప్రకారం ఐదు గ్రహాలు ఉచ్చలో వున్నాయి. చంద్రుడు పునర్వసులో వున్నాడని చెప్పబడింది. కాబట్టి చంద్రుడు ఉచ్చలో లేడు. (చంద్రునకు వృషభం ఉచ్చ). అది చైత్రమాసం కాబట్టి మేష ప్రాంతంలో సూర్యుడుండగా సూర్యునకు 28 డిగ్రీల దూరంలో మాత్రమేసంచరించే బుధుడు తనకు ఉచ్చరాశియైన కన్యలో ఉండడం సంభవించదు. చంద్ర బుధలు కాక తక్కిన సూర్యాంగారక శని గురు శుక్రులకే ఆ ఉచ్చ సంభవిస్తుందని ఆ వ్యాఖ్యాతల అభిప్రాయం.

కాని తిథులు ఏర్పడే పద్ధతి పరిశీలిస్తే పై గ్రహస్థితి సంభవం కాదు.

27. ఎంపిక

విలువల అంచనా- వ్యాపార నైపుణ్యం

శ్రమ, కాలం, ధనం - సమతౌల్యం

వ్యక్తి తనకు కావలసినది ఏమిటో నిర్దేశించుకోవాలి. అది సాధించడం వలన తమకు కలిగే ప్రయోజనాన్ని, అది సాధించడానికి వెచ్చించే శ్రమ, కాలం, ధనం యొక్క విలువల్ని అంచనా వేసుకోవాలి.

ఎక్కువ విలువైన దానిని వెచ్చించి, తక్కువ విలువైన దానిని సాధించడం తెలివైన పనికాదని ందరికీ తెలుసు. మనం సామాన్యంగా కావాలనుకున్నదాన్ని సాధించడం కోసం అంతకంటే ఎక్కువ విలువైన వాటిని కూడా వెచ్చించడానికి ప్రయత్నం చేస్తూంటాం. అక్కడ నష్టపోతుంటాం.

కేజీ 10 రూపాయలు విలువగల వంకాయలు మనకు $1/2$ కేజీ అవసరమైన సందర్భంలో, 100 కేజీల వంకాయలు కొంటే వాటిని వినియోగించుకోలేక అవి కుళ్ళిపోతే, అది స్వయం కృతావరాధమేగాని దైవదత్త ఫలితం కాదు. ధనాన్ని ధనరూపంలోనే వుంచుకుంటే అది తెలివైన పని. ధనం ద్వారా ఏ వస్తువునైనా పొందవచ్చు కాబట్టి ధనాన్ని వస్తురూపంగా మార్చడంకంటే, ధనరూపంగానే వుంచడం మంచిది. అన్నిటిని మించిన ధనం పుణ్యం. పుణ్యాన్ని పెంచుకోవాలి తప్ప, తక్కినవి కావు.

ఒక మిత్రుడున్నాడు. అతను తన కుమార్తెకు వివాహం చేసే సందర్భంలో కోటి రూపాయల కట్నం ఇచ్చాడు. కాని అమ్మాయికి అత్తవారింట సుఖంగా లేదు. చాలా ఇబ్బందిపెడుతున్నాడు అల్లుడు - అని వాపోతున్నాడు. తాను వెచ్చించిన ధనానికి తగిన వరుడు రాలేదని, తానాశించిన సుఖం లభ్యం

కావడం లేదని ఆతని బాధ. ఇక్కడ సుఖసాధనం ఏమిటి - అని ఆలోచించాలి. సుఖం, ఆనందం ధనంతో కొనేవి కావు. కోటి రూపాయల కట్నం ఎలా ఇచ్చాడు? అవసరమైన దానికంటే ఎక్కువగా ఆర్జించగా, మిగిలినందువలన. అవసరమైన దానికంటే అధికంగా నిల్వచేసిన దేదైనా సుఖాన్ని, ఆనందాన్ని ఇవ్వలేదు. ఇందాకటి 100 కేజీల వంకాయల్లా, ఆ ధనాన్ని ఆర్జించడానికి శ్రమ, కాలం వెచ్చించే సందర్భంలో మరెన్నిటిలో అశ్రద్ధ చేయడం, లేదా వదులుకోవడం చేశాడు. పారపాటు అక్కడ వుంది. సుఖం, ఆనందం సిద్ధించాలంటే ఏమి కావాలి? అని జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తే ఏది కావాలన్నా సాధించడానికి ఉపయోగపడే మూలద్రవ్యం పుణ్యం అని తేలుతుంది. పుణ్యాన్ని సముపార్జించినపుడు, దాని ప్రభావం మన ఆలోచనపై ఉంటుంది. ఆలోచన సరిగా సాగితే ఆ మిత్రుడు ఒక కోటీశ్వరుడికి మరో కోటి అప్పగించి కష్టాలు కొనుక్కొనేవాడు కాదు.

మన వలన ఇతరులకు ఆనందం కలిగేలా ప్రవర్తిస్తే, ఇతరులందరి వలన మనకు ఆనందమే కలుగుతుంది. దాన్నే పుణ్యమన్నారు. ఆ మిత్రుడు ఆ డబ్బు సంపాదించేటప్పుడు ఎందరి ఆనందాన్ని దోచుకున్నాడో గమనిస్తే, అతని ఆనందానికి ఎందువలన విఘాతం ఏర్పడిందో మనకు అర్థం అవుతుంది.

అవసరమైన సమయానికి అవసరమైనంత వస్తువు సమకూర్చుకునే అలవాటు వలన ఏ పదార్థము అతిగా సమకూడదు. అందువలన తన చుట్టూ ఉన్నవారికి తన వలన ఆనందమే కలుగుతుంది. అప్పుడు వారందరివలనా తనకు ఆనందమే సిద్ధిస్తుంది. నిజమైన అవసరాన్ని మాత్రమే గుర్తించగలగడం వలన పుణ్యాన్ని సమకూర్చుకుంటాడు.

లోకంలో వివిధ తరగతుల వారిని పరిశీలిస్తే దేనివలనా ఆనందాన్ని సాధించలేమని, సరియైన ఆలోచన వలన మాత్రమే ఆనందాన్ని సాధించగలమని అవగతమౌతున్నది. మన చుట్టూ ఉన్నవారి పైపై మెరుగులు మాత్రం దర్శిస్తే

పుణ్యం ఎదుటివానికి చేరుతుంది. ఈ రహస్యాన్ని గుర్తించినపుడు ఎదుటివ్యక్తికి తాను ఉపకరించడం ద్వారా తన పుణ్యబలం పెంచుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తాడు. పుణ్యబలం పెరిగిన కొలది సహకారం పెరుగుతుంటుంది.

అలాగే విజయం కూడా గౌరవాన్నిస్తుంది. అది పుణ్యబలం వలన సిద్ధించేదే. అక్రమాల వలన విజయం సాధించామని తృప్తిపొందినా, అక్రమాలు చేసిన వారందరికీ విజయం సిద్ధించకపోవడాన్ని గమనిస్తే, దాని వెనుకనున్న పుణ్యబలం యొక్క ప్రాధాన్యం అర్థం అవుతుంది. ఇక అక్రమాల వలన రాబోయే కాలంలో పాపబలం పెరిగి అశాంతి పెరిగే అవకాశాలున్నాయని గుర్తించాలి.

గౌరవాన్నిచ్చే అంశాల్లో అధికారం ఒకటి. దీనికి గూడా పుణ్యబలమే ముఖ్యం. అక్రమంగా సాధించిన అధికారం గౌరవాన్నివ్వలేదనడంలో సంశయం లేదు. అదే విధంగా వచ్చిన అధికారాన్ని సద్వినియోగం చేయడం ద్వారా పుణ్యబలం పెరుగుతుంది. దాని ద్వారా గౌరవం సిద్ధిస్తుంది.

గౌరవాన్నిచ్చే మరో అంశం లాభం సాధించగలగడం, లాభనష్టాలు వాస్తవానికి సాపేక్షాలు. ఎక్కువ ఖర్చుతో తక్కువ లాభం సాధిస్తే అది లాభంగా పరిగణించలేము. కాని చేసిన ఖర్చును వ్యక్తీకరించకుండా లాభాన్ని మాత్రమే వ్యక్తీకరించి గౌరవం పొందాలని కొందరు ప్రయత్నిస్తుంటారు. ఆ వ్యక్తీకరణ తన ఆనందాన్ని నశింపజేస్తుంది.

మొత్తంమీద పరిశీలిస్తే, చక్కని వస్త్రధారణ, చక్కని రూపసౌందర్యం, సంభాషణాశక్తి, విద్య, వినయం, జన సహకారం, విజయం, అధికారం, లాభం అనే అంశాలు గౌరవాన్ని, ఆనందాన్ని పెంచే అంశాలు అని గోచరిస్తున్నా, పుణ్యబలం వీటికి తోడ్పాటే అని ఆనందాన్ని సంపూర్ణంగా ఇవ్వగలుగుతాయి.

కాబట్టి పుణ్యబలం పెంచుకోవడానికి తగిన క్రియలు మాత్రమే చేపట్టాలి. అది పెరిగిన నాడు అన్ని కార్యాలు ఆనందప్రదాలు అవుతాయి. పుణ్యబలం పెరిగితే శత్రువుల వలన కూడా ఉపకారమే కలుగుతుంది.

గౌరవాన్ని సాధించే విధానాలు కూడా సత్వరజస్తమోభేదాలతో మూడు విధాలు తన కృషి వలన అభివృద్ధిని సాధిస్తే, గౌరవం కోసం ప్రయత్నించక్కరలేకుండానే సిద్ధిస్తుంది. ఆ స్థితిలో ఆ వ్యక్తి గౌరవాన్ని ప్రత్యేకించి అభిలషించాల్సిన అవసరం ఉండదు. కృషి చేయకుండా అభివృద్ధిని సాధించకుండా గౌరవం కోసం తాపత్రయపడితే అది సిద్ధించదు కదా?

సమాజంలో గౌరవం, అభ్యున్నతి సాధించిన వారితో తనకు దగ్గర అనుబంధాలు పరిచయాలు ఉన్నాయని చెప్పుకోవడంద్వారా నలుగురిని ఆకట్టుకోవాలని, గౌరవం సాధించాలని చేసే ప్రయత్నం రెండవ రకం. ఇది రజోగుణానికి సంబంధించిన దానికోసం వెచ్చించే శ్రమకాలం దుర్వినియోగం కావడం వలన ఆ గౌరవం అగౌరవంగా మిగులుతుంది.

మూడవ రకం తమోగుణానికి చెందినది. ఇతరుల దోషాలను ప్రకటించి తాను వారికంటే గొప్పవానినే భావం ఇతరులలో కల్పించడం కోసం కొందరు ప్రయత్నిస్తారు. వారికి ఇతరులలో తప్పులు పట్టడం విమర్శించడం మాత్రమే పనికావడం వలన వారు గౌరవం సాధించడం మాట ఎలా వున్నా, సమాజానికి దూరం అవుతూంటారు. ఇది వారి అభివృద్ధికి వ్యతిరేక ఫలితాన్నిస్తుందే తప్ప గౌరవాన్నివ్వదు.

ఈ అంశాలన్నీ పరిశీలించి గౌరవం, ఆనందం తాను సాధించడానికి ఏ విధంగా ప్రయత్నించాలో మార్గనిర్దేశం తానే చేసుకోవలసివుంటుంది.

29. మన విద్యలు

ఆనందం, ధైర్యం, లాభం, విజ్ఞానం విద్యా ప్రయోజనాలు. ఈ ప్రయోజనాలు భారతీయ విద్యలలో కనిపిస్తాయి.

మనకు తెలిసిన విషయం సంతోషం కలిగించడం మనకు అనుభవంలో కనిపిస్తుంది. తెలీని విషయం భయం కలిగిస్తుంది.

వస్తువు యొక్క విలువ తెలుసుకున్న వజ్ర వ్యాపారి ఆ జ్ఞానం లేని వారి దగ్గర నుండి చవకగా కొనేయగలడు అంటే, మన అజ్ఞానం ఎదుటివానికి లాభం, మన జ్ఞానం మనకు లాభం అని స్పష్టమౌతుంది.

విదేశీయుల విజ్ఞానాలను మనం నేర్చుకొంటున్నాము. విజ్ఞానానికి దేశదేశాంతర సమస్య లేదు. కాని, ఆ దేశాలలో అసత్యాలని తేలిన వాటినే మనం అనుసరిస్తున్నాం. ప్రపంచంలో రెండవతరం పౌరులుగా చలామణి అవుతున్నాం. అలా కాకుండా వుండాలనుకుంటే, వారి విజ్ఞానానికి మన విజ్ఞానాన్ని జోడించితే రెండు రకాల విజ్ఞానాలను తెలుసుకున్న వారం అవుతాము.

ప్రొ. ప్రసాద్ గారు తిరుపతి ఎస్.వి.యూనివర్సిటీలో భూగర్భ శాస్త్ర బోధకునిగా ఉండేవారు. ఆధునిక భూగర్భ విజ్ఞాన బోధకులుగా ఉన్నప్పటికీ వరాహమిహిరుని పృథ్వీసూక్తిలో భూగర్భ జలవిజ్ఞానాన్ని కూడా అధ్యయనం చేసారు. ఆధునిక విజ్ఞానం నీరు పడదు అని నిర్ణయించిన ప్రదేశాలలో పృథ్వీసూక్తి లోని విజ్ఞానాన్ని అనుసరించి 50 బోరింగులు వేయించారు. ఫలితాన్ని సాధించారు.

దీనిని బట్టి ఆధునిక విద్యలతో పాటు మన ప్రాచీన విద్యలను కూడా అధ్యయనం చేస్తే ఎక్కువ ప్రయోజనాన్ని సాధించగలరు.

స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 50 సంవత్సరాలు దాటినా నేటివరకు మన ప్రాచీన విజ్ఞానాలను అధ్యయన విషయాలుగా ఏర్పరచుకొనలేక పోవడం, తగిన ప్రోత్సాహం లభించకపోవడం దురదృష్టకరం.

మన విజ్ఞాన విషయాలను ఆధునిక పరిశోధకులు ఋజువు చేసిన సందర్భాలు చాలా ఉన్నా, అవి మన దృష్టికి రాక మనం మన విద్యలను విమర్శించుకొనే స్థితికి చేరుకున్నాం.

ఆధునిక విజ్ఞాన సూత్రాలు ప్రాచీన విజ్ఞానాన్ని, సూత్రాలను ధృవీకరించిన సందర్భాలు కూడా చాలా ఉన్నాయి.

1. జెమ్ థెరపీ, 2. కలర్ థెరపీ, 3. స్పెన్ థెరపీ, 4. పేరా సైకాలజీ, 5. సౌరా థెరపీ, 6. ఫైత్ హీలింగ్, 7. ప్రాణిక్ హీలింగ్, 8. యోగా థెరపీ, 9. ఏస్ట్రో హీలింగ్, 10. మెడిటేషన్ హీలింగ్, 11. కోరల్ స్క్రా సిస్ట, (ప్రాన్స్) మొదలైన విధానాలన్నీ జ్యోతిష వాస్తు సిద్ధాంతాలను నిరూపిస్తున్న అంశాలుగా గుర్తించవచ్చు. ఇంకా శోచనీయమయిన విషయం ఏమిటంటే ఆలోచనారహిత విమర్శలు చేయడం. దేనినైనా విమర్శించే ముందు దానిని అధ్యయనం చేసి దానిని ఖచ్చితంగా తెలుసుకొని విమర్శించడం అనేది ప్రయోజనం కలిగిస్తుంది. చాలా మంది నాస్తికులు అలా విమర్శించడం కోసం జ్యోతిషం చదివి జ్యోతిష శాస్త్రజ్ఞులుగా మారిన సందర్భములు కూడా ఉన్నాయి.

ప్రపంచంలోని ప్రజలెందరో భారతీయ విజ్ఞానం వైపు అనుకూలమైన అభిప్రాయంతో పరిశోధనలు చేసి ఋజువు చేస్తుంటే, మనవారు మాత్రం

రెండో తరం పౌరులుగా విదేశీయులచే నిషేధించమడిన మందులను తయారు చేస్తూ, వాటివలన ప్రయోజనం కంటే నష్టం ఎక్కువని తెలిసీ కాలక్షేపం చేస్తుడటం కూడా శోచనీయం.

సున్నా ను కనుగొన్నది భారతీయులే. మన దశాంశ పద్ధతిని అరబిక్ డెసిమల్ సిస్టం గా ప్రచారం చేస్తున్నా, మనం ఏమీ చేయలేక నోరుమూసుకొని ఉన్నాం. మన విజ్ఞానాన్ని మనము అధ్యయనం చేస్తూ మన ఘనతను ప్రపంచ దేశాలకు చాటాలంటే మనం జ్యోతిషాది విజ్ఞానాలను అధ్యయనం చేయవలసిందే.

ఆధునిక విద్యలతో పాటు మన విద్యలు కూడా నేర్చుకుంటూ వానిలోని నిజాలను బయటకు తెస్తూ వాటిని నిరూపిస్తూ ప్రయోజనాలని పొందాలి. మిచిగాన్ యూనివర్సిటీలో విశ్వాసం, ప్రార్థనలతో రోగనివారణ, ధ్యానం మొదలయిన అంశాలపై పరిశోధనలవు సాగి, వాటిలో వాస్తవాలను తెలియ చెబుతున్నాయి. మన విద్యలపై మనం పరిశోధనలు చేసే అవకాశం కల్పిస్తే ఇంకా ప్రయోజనకారిగా ఉంటుంది. కాబట్టి, నేటి విజ్ఞానంతోపాటు, ప్రాచీన విజ్ఞానాన్ని, జ్యోతిషాన్ని అధ్యయనం చేయటం ఎంతో ప్రయోజనకరం.

మన ఆలోచన ఆరోగ్యకరంగా లేనట్లు లెక్క. అలాగే ఆ మిత్రుడు ఆలోచన సరిగా పనిచేయకపోవడానికి మరో నిదర్శనం ఆ అల్లుని ఎంపిక.

వరుడు అంటే శ్రేష్ఠుడని అర్థం. శ్రేష్ఠత దేనిలో? వంశ లక్షణాల్లో, ఆరోగ్య లక్షణాల్లో. ఆరోగ్యం రెండు విధాలు. శారీరకం, మానసికం. మానసికారోగ్యంపైననే శారీరకారోగ్యం ఆధారపడే వుంటుంది.

మానసికారోగ్యం అంటే ?

తాను ఆనందంగా వుండగలగాలి. అది ఎలా సిద్ధిస్తుంది? తన చుట్టూ వున్నవారిని ఆనందింపజేసే లక్షణం వలన. అంటే తన చుట్టూ వున్నవారికి ఆనందం కలిగేలా ప్రవర్తించగలగడం మానసికారోగ్యం. అది సాధించాలంటే పుణ్యం సాధించే లక్షణం కావాలి. అలాంటి లక్షణాలు గలవాణ్ణి వరుడుగా ఎన్నుకోవాలి తప్ప, అర్థికంగా ఉన్నతుణ్ణి కాదు.

ప్రస్తుతానికి మనం ఇంతవరకు పరిశీలించిన విషయం వ్యక్తిగతం. అదే ఎన్నికల విషయానికి వస్తే, రాజ్యలక్ష్మిని అప్పగించే ముందు ఆ వరుడు వరుడేనా? (శ్రేష్ఠుడేనా?) అని ఆలోచించాలి. మన శ్రమకు ఫలితం దక్కించేవాడు, మన కాలాన్ని సద్వినియోగం చేసుకునే అవకాశాన్ని కల్పించేవాడు. ప్రధానంగా మానసికారోగ్యం బాగుండి, అందరికీ ఆనందాన్ని పంచే స్వభావం గలవాడు మన ఓటుకి పాత్రుడు కావాలి. ఈ విలువల్ని సక్రమంగా అంచనా వేసినపుడు ఓటు వేశాక నాలుక కరచుకొనే అవసరం రాదు. మన ఓటు విలువ కోటి అని గుర్తించాలి.

మంచివాడు మనవాడు   మన అందరి మంచిని కోరేవాడు
నాలుగు కాలాలు మన్నేవాడు   మన నాయకుడు కావాలని
మన ఆలోచన సరిగా పనిచేయాలని భగవంతుణ్ణి ప్రార్థిద్దాం.

28. గౌరవ-గర్వం = ఆనందం

ప్రస్తేణ, పపుషా, వాచా, విద్యయా వినయేనచ
వకారైః పంచభిర్ముక్తః పూజ్యోభవతి మానవః

మంచి వస్త్రధారణ వలన గౌరవం వస్తుంది. శరీర సౌష్ఠ్యం బాగుంటే ఆ గౌరవం ఇంకా పెరుగుతుంది. అది నోరు తెరిచే వరకు నిలబడుతుంది.

మాట్లాడుతుంటే ఆతని విద్య లేక జ్ఞానం తెలుస్తుంది. జ్ఞానం వుంటే ఆ గౌరవం పెరుగుతుంది. విద్య లేకుంటే వస్త్రాదుల వలన వచ్చిన గౌరవం తగ్గిపోతుంది. విద్య కూడా వున్నా వినయం లేకుంటే అంతకు ముందు వచ్చిన గౌరవం కూడా పోతుంది.

గౌరవాన్నిచ్చేవి వరుసగా వస్త్రం, శరీర సౌష్ఠ్యం, మంచివాక్కు, విద్య, వినయం అని తెలుస్తోంది. ఇవి కాక, మరికొన్ని ముఖ్యాంశాలున్నాయి. జన సహకారం బాగుంటే గౌరవం బాగుంటుంది. కాని ఆ జన సహకారానికి మూల కారణం తాను ఇతరులకు సహకరించే లక్షణాన్ని అలవరచుకోవడం. సహకారం తన నుండి వచ్చినా, ఇతరుల నుండి తనకు సహకారం రాని సందర్భాలు కొన్ని వుంటాయి. దానికి కారణం ప్రతివ్యక్తి తాను ఎదుటి వ్యక్తికి ఉపకరించిన దానికంటే ఎదుటి వ్యక్తి తనకు ఉపకరించవలసింది ఎక్కువగా వుండాలని ఆశించడమే కారణం.

వాస్తవానికి ఎక్కువ తక్కువలు పుణ్యబలం ద్వారా సర్దుకుంటాయి. మనకు 100 విలువగల ఉపకారం ఇతరుల వద్ద నుండి లభిస్తే తన నుండి ఆ వ్యక్తికి 50 విలువగల ఉపకారం మాత్రమే జరిగితే మిగిలిన మొత్తానికి తగిన